

ELŐFIZETÉS

HELYREN:

Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónap ..... 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónap ..... 2 k. 40 l.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 37.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Rézvány-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Vasárnap, február 6.

Csend minden harctéren.

Budapest, február 5. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Egyik hadszíntéren sem történt nevezetesebb esemény. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Dünaburg bombázása
léghajóról.

Berlin, február 5. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Labassei csajornától délre egy kis angol előretörést visszavertünk. A Sommetól délre egy francia kézigranát támadás, amelyet aknavető tüzrel készítették elő, tüzérségünk tüzelésében összeomlott. A Champagneban és az argonnei arcvonalunk egyrésze ellen az ellenség délután nehéz tüzérségi tüzelést folytatott. A Arogonneoktól keletre, a Vouquois magaslaton, francia robbantások árkaiban kevés kárt okoztak. A Vogézekben, Diedolshausen és Sul-Dern között ellenség állásait tüzérségünk erősen ágyuzta.

Keleti hadszíntér:

Az arcvonalon különös esemény nem történt. Egyik léghajónk megtámadta Dünaburg erődítését.

Balkán hadszíntér:

Nincs újság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Török hivatalos jelentés.

Konstantinápoly, február 5. (Hivatalos.) A főhadiszállás jelenti február 4-én: *Irak-tront*: Az ellenség haderőinek egy részével Felahieből előnyomulni igyekezett, de ellentámadással visszavertük és kényszerítettük, hogy régi állásaiba visszavonuljon. *Kaukázusi-tront*: Különböző szakaszokon szakadatlanul folyamatban vannak az előrsök csatározásai. Más jelenteni való nincs.

Bankjubileum.

Arad, február 5.

Nálunk, ahol a bankokat nem lehet olyan hét pancéllal és tíz előszobával védett pénzkastélyoknak, a hitel büszke várainak tekinteni, mint Budapesten a budapestieket, — nálunk a pénzügyi jubileum nem zárkörű, csak kiválasztottakat érintő és érdeklő közgazdasági mozzanat. És különösen nem ilyen az Aradi Első Takarékpénztárnak holnap hetvenöt esztendősi jubileuma. Tőkenagyságra, hivatáskörre, jelentőségre ugyan az Aradi Első Takarékpénztár magasan felülemelkedik az ugynevezett lokális jellegű intézetek színvonalán. Mégis, ezt a pénzügyi intézetet az alapításnak körülményeitől kezdve végig a hetvenöt esztendősi, szédületes fejlődési pályát mutató múltján át annyi büszke emlékek, oly sok komoly érdemnek és hasznos szolgáltatásnak kapcsa tüzi Aradhoz, hogy az ünnepe a közélet és a társadalom kiemelkedő eseményei közé illeszkedik. Ma, hetvenöt esztendő végén is átérezzük az akkori aradiak büszkeségét, hogy az első vidéki takarékpénztárát, mindjárt egy évvel a nagy Fay András műve: a Pesti Hazai Takarékpénztár Egyesület létesítése után Aradon csinálták meg. És a mi ismert és nagy név ennek a városnak krónikaiban évtizedeken át a közhasznú tevékenység által említésre jut, annak viselői az egyik, vagy másik generáció sarjadékaiban előfordulnak az Aradi Első Takarékpénztár történetében is. A lelkesedés és szeretet, amelylyel ezt az intézményt megcsinálták és később a nehéz időkben és nehéz körülmények között nevelték, egyesítette a város minden rendű polgárának javát; a nemes Bánhidya Antalt „több vármegyék táblabíráját” és győroki Edelspacher Zsigmondot, Andrányi Károly és Probst Mátyás „választott polgárokkal”, Epstein Leopold és Deutsch Ignác kereskedőkkel; ez utóbbiról akkor még nem lehetett tudni, hogy a báró Hatvany család őse lesz. Az alapítók még emberbaráti intézetet láttak benne, de érezték, hogy az utókor számára nagyot építenek től benne. A csecsemő-évek eltelté után hamarosan bontakozott ki az intézmény igazi hivatásköre: Aradnak, az ipari és kereskedői városnak és a mezőgazdasági vidék középpontjának anyagi fejlődését elősegíteni. Azok a konzervatív for-

mák, amelyek között az időben a pénzügyi működés mozgott, sokkal kevésbé adtak erre módot, mint a mai bankszervezetek; és mégis, az Aradi Első Takarékpénztár sok olyan kezdeményezésnek, alkotásnak volt a kiinduló pontja, melegítője, táplálója, amelyből ma is fenálló intézmények nőttek ki. Amikor pedig már nem volt egyedüli pénzügyi intézet Aradnak, az új bankok nem szűkítették meg a hatáskörét, sőt a versenyben újabb ösztönzést nyert a fejlődésre.

Számoszlopokat kellene fölépíteni annak szemléltetésére, hogy mint lett a negyven pengő forintos tondsperdua-k összeadásával és később százhuszazer forint részvényitökével megkonstituált intézet tízenhét millió saját tőkével rendelkező és az alaptőke nagysága tekintetében a vidék első pénzügyi intézetévé. De a közönség, a mely ma az izgalmakhoz van szoktatva, nem szereti a számok hosszú skáláját. A fejlődésnek különböző időszakai közül elegendő a legutolsó, de jelentőségben legelő álló periódusnak néhány számadatát egymás mellé állítani, a mely akkor kezdődött, mikor az Aradi Első Takarékpénztár vezérigazgatói állásába Ottenberg Tivadár került. Ottenberg Tivadár husz év óta áll az intézet élén és ezen két évtized alatt az intézet oly hatalmas lendületben jutott a fejlődésnek mind magasabb fokára, a mely az egész országban egyedülálló. Az intézetnek egy és egynegyedmillió saját tőkéje tízenhét millióra, a nyolc millió korona betétösszeg huszonnégy millióra és a négy millió korona váltótársa harminc millióra nőtt. És a számok növekedésével együtt emelkedett az Aradi Első Takarékpénztár tekintélye és közgazdasági jelentősége, a mely előtt az egész ország pénzügyi körei elismeréssel hajolnak meg.

Aki egy intézmény fejlesztése körül ilyen, hatalmas teremtő erőre és oszdatatos energiára valló munkát végzett, annak személyét magától az intézménytől nem lehet elválasztani. Ennek tudható be, hogy az Aradi Első Takarékpénztár hetvenöt éves jubileuma az intézet vezérigazgatójának, Ottenberg Tivadarnak is ünnepevé válik. És ez sokszorosan hozzájárul ahhoz, hogy ez a bankjubileum egyúttal a város társadalmának ünne-

pévé legyen. Ottenberg Tivadart vezérigazgatói működése is ezer szállal fűzte a város polgárságához, de ő a vezérigazgatói hatáskörön túl is mindig kereste az alkalmat, hogy városának, polgártársainak hasznára legyen, hogy nekik előnyöket és megbecsültetést szerezzen. Es az a közéleti pályá, amely párhuzamosan halad Ottenberg Tivadar fényes pénzügyi karrierjével, ma az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöki székében találja őt. Mind a két téren: szoroson vett hivatáskörében és a közpályán előkelő, magas polcra tekinthet le, amely azonban nála nem jelent befűzött egészet. Az Aradi Első Takarékpénztár negyedik negyedszázadában bizonyára bőséges alkalma lesz még Ottenberg Tivadarnak az alkotó és gyarapító munkára és az ő ki nem merülő invenciója és munkabírása az ezután bekövetkező időszakban is sokat fog tenni Arad gazdasági fejlődésének, a föllendülés új korszakának megalapozása körül.

Polgári feladat a hadsereg ellátása.

— Vázsonyi Vilmos a drágaságról. —
A képviselőház ülése. —

Tátrai tudósítás.

Budapest, február 5.

A képviselőház mai ülését Beöthy Pál elnök háromnegyed tizenegy órákor nyitotta meg.

Nyomban áttérték a napirendre, még pedig a miniszterelnök jelentésére a háború esetére szóló kivételes hatalom igénybevételéről.

Vázsonyi Vilmos a drágaság kérdésénél a drágaságról óhajt foglalkozni. A drágaságról mondott kritikák ma sem késtek még el, a bírálat ma is lehet még termékeny, mert megakadályozhatja a bajok továbbterjedését. A

drágaságot az a kapkodás idézte elő, amely a hadsereg ellátása körül mutatkozott. Ezt civil-kormányzatunk javára kell írni.

A ki belepillant azokba a bűnerekbe, amelyek a hadseregezállítók útveiről szólnak, megdöbben az intendántura határtalan könnyelműségétől. A szeredi verből kiderült, hogy egy kétesillagos otticál husz millió értékű megrendelést tehetett és hogy subaltern szemlévekre oly óriási feladatokat bízta, amelyek alatt össze kellett hogy roszkadjanak. Egyáltalában nem tudja belátni, hogy a közlekedés kérdése és a hadsereg szükségletei beszerzésének kérdése miért katonai feladat? az civil feladat és annak kell lenni a háború után is. Nem tudja, hogy micsoda harciasság kell a fűszerkereskedéshez, a szabnak és a lovaknak beszerzéséhez? Mindezeket a szakértő civilek sokkal jobban és könnyebben elvégzik.

Szterényi József: Németországban is így van!

Vázsonyi Vilmos: Mi polgárok sokkal jobban tudunk elbánni a körmonfont emberekkel, akik az élelmezési tüleket mostanában a kezükbe vették. Le kell vonni a hadsereg tekintélyének és becsületének minden sérelme nélkül azt a következtetést, hogy nem kell a fűszer vagy zabszesző foglalkozáshoz kard. A kormányt az várta volna, hogy mindenről adatokat ad. Szükség volna egy országos ár- és költségvetés állomásra. Ennek a bizottságnak kellene a bajok lényeges orvoslásáról gondoskodnia. A kormány olyan magas fokon tartja a kenyér árát, amely egyáltalán nincs arányban a gabonárával. Abnormis a drágaság nálunk a husnál, a zsírnál, a babnál, a vajnál, a tojásnál. Elrendelt a kormány két husz órányi szünetet, de az a kedves ebben az intézkedésben, hogy szárnyast, juh húst, vadhúst ezeken a napokon is szabad enni. Ennek az volt a következménye, hogy a szárnyas repülni kezdett az árakban, utána pedig a szelíd juh és a vad is felszökött. (Derültség.)

Vázsonyi ezután szünetet kért, a mit az elnök megadott.

Szünet után Vázsonyi folytatódatosan fejtegeti, hogy eladás kényszer nélkül az ármaximálás csak komédia. A morális érdek követeli, hogy a háborút ne tekintjük gazdasági konjunkturának és ne tegyünk megkülönböztetéseket felekezeti téren. Nem ismer szűk tőkét és a bankokat nem lehet a felekezettel kapcsolatba hozni. Az élelmiszeruzsorát bármilyen osztályhoz tartozzék is, üldözzék.

A harotéren sem tesznek különbséget, uti és régi magyarok között, mert egyformán hullatják a vértüket.

Pallavicini György gróf azt fejtegeti, hogy a háború okozta gazdasági válság nem szűnik meg a békekötéssel és, hogy a drágaság jó darabig ezután is eltart. Javaslátokat tesz a drágaság enyhítésére.

Szász Károly alelnök ezután azt javasolja, hogy legközelebbi ülés esütörtökön legyen.

Rakovszky István kéri, hogy esütörtökön interpelláció nap legyen. Az elnök ellenzi.

Polónyi Géza ugyanezek interpelláció nap kitűzését követeli, nehogy a képviselők elessenek interpellálási joguktól.

Beöthy Pál elnök kijelentette, hogy az elnökség sürgős interpellációkra mindig ad alkalmat.

Tisza István gróf miniszterelnök kijelenti, hogy sem az elnökség, sem a többség nem akarja az ellenzék interpellálási jogát korlátozni, de fontos okok szükségessé teszik, hogy a legközelebbi ülés esütörtökön legyen.

Az elnök napirendjét elfogadják és a legközelebbi ülés esütörtökön lesz.

Harc a kenyérért. Bizonyára költő tollából ered az a felhívás, amelyet ma Lócs Részeg helyettes polgármester a gazdasági bizottság ülésén felolvasott és amelyben a magyar földművelésügyi miniszter a törvényhatóságokat arra buzdítja, hogy mindent kövessenek el, nehogy Magyarországon egy kis darab föld is bevetetlen maradjon. Amilyen szépen és valóban emelkedett szempontokból szól a miniszter a magyar néphez, ugyanolyan hathatós támogatást helyes kilátásba mindazoknak, akik hazafiúi kötelességüknek eleget téve csúffá teszik ellenségünk kiheztetési politikáját, de egyúttal drákói szigorúsággal büntetéseket helyes kilátásba a kötelességmulasztóknak. A bizottság azt javasolja a tanácsnak, hogy főleg kellő munkaerőről, orosz foglyokról és igákról gondoskodjék, mert ha rendelkezésre áll, akkor minden talpalattnyi földet bevetnek Aradon kenyérmagvakkal. A bizottság tagjai bejárják a határt és ellenőrzik a vetést. A lelkesek a szószekekről buzdítják a népet a mezőgazdasági munka elvégzésére.

Hazaérnek . . .

Vigyázva lépkedj alvó kisfiaddal
Bús asszonyom, te könyves, halavány,
Teli az utca téglá s romdarabbal
És szerte bogáncs, tövis és esalán.
Fáradt lovacsánk koldús kis motyónkkal
Már alig-alig bandúkol szegény . . .
. . . Én mégse pörök szent Mindenhatónkkal:
Két drága kincssem megmaradt enyém!

Szemeid nyájas, szelíd éjsötétje
Bús könybe fűdik: ugye, ugye fáj,
Hogy szerte minden élet összetépve
Es pusztá sivataggá lón a táj . . .
A gránátverte házak vak szemében
Üszkös, hideg sötétté lett a fény —
. . . De fiam itt az anyjád hű ölében,
S enyém maradtál, kedvesem, enyém . . .

Ladd, itt a házunk: pusztá négy falát
Tető nem őrzi — ninesen tűzhelye —
Vérpiros ajkad csattogó dalát
Ja, merre vitte forogteg szele? . . .

. . . Itt a kerten át menekültem véled
Amikor ránktört hús kozákleány —
Ne sírj, te szentem, mégis szép az élet:
Két drága kincssem megmaradt enyém!

A hova most te bús fejed lehajtod
A kocsikasban szalma lesz az ágy . . .
Boldog vidékről mégis visszahajtott
Romok közé egy forró tiszta vágy —
Ne félj, te lelke, új fényt hoz a reggel
És új hit éled Isten napszemén . . .
Meküzdök én a szürke gondsereggel:
Két erős karom megmaradt enyém!

Ha megszoptattad síró kis fiunkat,
Jer életem, hajtsd vállamra fejed.
Révbe viszi mi bolyó esillagunkat,
Ki összekapesolt engemet véled . . .
A tejút átragyog a lombfázöldön
És könyves áhitattal nézem én:
Otthon vagyunk egy darab pusztá földön . . .
Ó, megszentelt, ó bús világ: enyém!

GRALLERTNÉ MARTINI HILDA.

Negyvenkét korona egy pár sovány liba Ujaradon

— Kintzig János, Baross Ferenc dr. és Joanovits Sándor főispán urak figyelmebe. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 5.

Aradon tegnap, pénteken, a heti vásár napján, két pár, az azaz két pár csirke volt az egész napi felhozatal. A baromfi piac ellenőrzésére két rendőrtisztviselő vezetésével kivonult öt rendőr, mezejelent 20—25 vevő, a kik körülvették a rendőrokat és akasztófa-humorizáltak. Végre mezejelent egy asszony a két tyukkal, a kik mint a főtűt körülfélték, körülhordozták a piacot és végre megvásárolták tőle a háromti kőszerszák koronáért. Megjegyzendő, hogy a főtű nem is akarta ezért a pórtól nézést odaadni, mert úgy mondták — Ujaradon maga is többet adott érte. A rendőrség azonban erővel köze lépett és a vásár végre nyálba szédült. A vevők szűszeltek, a rendőrokat átmentek a szűszel piacra, mint a baromfi piacon a legy vette át csónak bízadalmát — mondván a költő, ha éljen lennének levők.

Az aradi piac szomorú állapota azonban nem tréfa, hanem rettenetesen kínos valóság. Kihalt, néptelen, néma és féltő háromfiatlas piac. Hova lettek, hova tűntek? Ujaradon vannak. Ujaradra szaladtak át. Ma reggel felkeresték az ujaradi piacot, a mely uszólt volt, a mely árual és vevővel tömve volt. Olvan a forgalom, olvan a felhozatal, hogy mozog is alig lehet. Van ott olvan aradás az árdraéttó uszórának, hogy kihaltatás nélkül egy évekredet uszhatna ki a bíróság a mélyen tisztelt háromfiarusk között, a kik egy arárdalkodnak, mint a hogy ellenség uszótt a mezejelölt területen. A mai napon például az ujaradi világoncaon a követség arakat állapította meg az Aradi Közlöny tudósítójától:

- Egy pár 1—2 és fél kilós csirke rántani 5—20—6 korona.
- Egy pár süni való csirke 2 és fél, 3 és fél kilós, 10—18 korona.
- Egy pár tyuk, vagy kakas 3 és fél, 6 kilós, 18—17 korona.
- Egy pár sovány liba 26—42 korona.
- Egy pár sovány ruc 14—28 korona.
- Egy darab tőmött liba, 6—7 kilós, 24—32 korona.
- Egy darab tőmött ruc, 3—5 kilós, 18—18 korona.

Negyvenkét koronát merészelt kérni egy asszony egy pár sovány, csont és toll libáért. A rettenetes árra figyelmeztetett rendőr, az friglőre leemléttőbb flezmával azt jelentette ki, hogy neki semmi köze nincs az árakhoz, ő csak arra vigyáz, hogy a piacra érkező kocsit a vevők meg ne rohanják, hanem csak akkor attakirozzanak, amikor a baromfi a földön van, vigyáz továbbá, hogy ne lopjanak.

— De itt lopnak, a közönség szűszelől lopják, rabolják a pénzt.

— Arról tessék a főszolgabíró urnak panaszkodni, válaszolt a böles férfin, tudva, hogy a főszolgabíró arhoz nem megyünk panaszra.

Nem pedig azért, mert a főszolgabíró ur, ha skarná, nem merészelnék a fentebb leirt árakat kérni az ujaradi piacon. A főszolgabíró ur is ismeri az 5800. számú miniszteri rendeletet, ő is tudja, hogy a hatóság gátat vehet az élelmiszerveuszórának és még sem alkalmasza.

Egy panaszos aradi ember kedvéért nem fogja megtenni.

Ezért fordulunk Kintzig János, Baross Ferenc dr. és Joanovits Sándor főispán urakhoz és tudomásukra hozzuk, hogy Arad város piaca kihalt, míg az ujaradi piacot mesterségesen népesítik be. Ázzal, hogy a hatóság szűszelálában nem törődik az ottani piacon történő dolgokkal és mindenki olyan serót szed a vevőn, amilyet akar és valószagos Eldorádó a piac az élelmiszerveuszórának, az aradmezejel termelők elkerülik Aradot és süri rakokban lepik el Ujaradot. Pécskéről és Gyorokról nem Aradra hozzák most már a háromti, hanem Ujaradra. Természetesen, hogy Temezmezejelől egy toll sem jön be uszószánk. Az aradi kofák is átlátták Ujaradra és ott öt le mezejelatték a hadsereget és szűszelálatták 17 koronáért a tyuk nézést. Haza hozták és itt házaltak vele, de ők mag a maguk „tisztoságes nézést” is felszámították, úgy, hogy egy pár tyukért husz koronát fizettek az aradi nevezésért. A rendőrség azonban nem tűrte a házaltat, uszószelátta a kofákat és a Tököl-téren az aradi maximális arakon adta el a háromti. Volt olvan kofa, aki 60—70 koronát vesztett egy napon és abba házta az ujaradi zarándok utat. Evtizedek óta kiftűz koppaszott háromti lehetett kapni az aradi piacon. Két hét óta egy arád sincz. Azok az asszonyok, akik egy darab három kilós hisott rucáért 13 koronát adtak Ujaradon, uszószel nem arudihatták itthon 9 koronáért. Ez is mezejelatt tehát az ujaradi és az aradi árak óriási különbsége miatt, a melynek rendezéséért kell követelnie az aradi fogyasztó közönségnek.

Ezért kérünk Kintzig János, Baross Ferenc dr. és Joanovits Sándor főispán urakat, hogy méltóztatassanak Arad város közönségének igen szomorú helyzetén javítani, mert Aradot huszúság fenvegett. Merhahust enqi nem lehet, a juh husz kell a hadseregnek, a sertés ára is plérhetetlenül magas és csak a baromfi, amit még a fix tisztelt ember néha napján mezejelálhatott. Tudjuk nagyon jól, hogy az aradi rendőrség részéről is történtek olyan intézkedések, amelyek a piac uszószelátására vezettek, tudjuk, hogy Aradon lopták a baromfi a piacon és az is hosszárult Ujarad felvirágoztatásához. Azonban ez mind nem ok arra hogy az aradi fogyasztó közönség bűnhődjék miatt.

A főispán uraknak módjukban áll közös erővel és annak felismerésével, hogy mégis csak Arad a természetes felszívó közönsége a Maros két partján termelt élelmiszerveuszórának, megakadályozni azt, hogy hatósági szűszelálással vonják el az arut természetes piacától. A háboruban sok minden a feletetelére állott, de a kínalat és kereslet törvényét a termelő és fogyasztó közönség elnézésével betolakodó uszószelának nem szabad egy kiforratnia eredeti szűszelálából, hogy egy nagy várost kűszelátassanak.

A főispán uraknak a kezébe adja a helyzet szűszelátására szűszelágos eszközöket a kormánynak tavaly novemberben az árdragítás ellen kiadott rendelete, amely földmívelés-

ügyi és belügyminiszteriuni felhatalmazás utján lehetővé teszi, hogy egyik körzet feleslege a másik körzet hiányát pótolja.

Felesleg van Arad, Temez- és Csanádmezejelben. Nem kell ezt mással bizonyítani, mint hogy az ekzsportifrokat Battonván és Pécskán gyűjtőtelepeket tartanak. Temezmezejelnek Marosmenti vidéke, a mezejel Kanadán pedig olvan uszószel, hogy az uszószelnek a közönségben kamatoztassanak uszószel, már a hába időkön, mert nincs aki kölesont kérjen. A főispán uraknak áll hatalmában, hogy az alább hatóságokat tette szűszelátást és szűszelátást uszószelának abba, hogy Arad és Aradmezejel, valamint az ujaradi árak ne uszó álljanak egymással szemben, mint a halálos ellenségek. Mert uszó olvan a helyzet, hogy tudja az ég miért, de mintha uszó uszó uszó egymással a testvérek és ennek az aradi fogyasztó fizetik meg az arut. Illetve fizetik, ha lenne, hogy mit uszószelának a pénzkért. Tudjuk és uszószelátjuk, hogy Aradon nem lehetnek olvan uszó uszó arak, mint Pécskán, vagy Zádorlakon. A termelő a városba jön és kölesont van. Azonban negyvenkét korona ujaradi arut még sem lehet fizetni egy pár sovány libáért.

Az aradi piacon házárunka nincs háromti, az aradi kofák sem hozzák most már Ujaradról és a közönség a háromti uszószel időkön olvan arakat fizet a Károlyi Gyula-híd másik végén fekvő közönségben, mintha az uszószel frontia választaná el egymástól a két törvényhatóságot.

Ezért kérünk mély tiszteléttel Kintzig János, Baross Ferenc dr. és Joanovits Sándor főispán urakat, méltóztatassanak Ujarad kűszelátási politikáit tükre uszószelítani és a háboru által teremtetett kivételes hatalmukkal a falnak teljesen uszószelátatott várost jóakarata partfogásukba vonni.

Albánia örömmel várja csapatainkat.

(Anglia már nem számít a Balkánon. — Szerb szkupstina Nizzában.)

Választás tudósítás.

Hága—Róma, febr. 5.

Budapest. A Pester Lloyd tudósítója jelenti Riekából: Prenk Bib Doda albán vezér elmondotta, hogy Issa Boljetinac vonakodott fegyvereit a montenegróiaknak átadni, uszószel a monarchia csapatának akarta megadni magát. Néhány hívével ellenállást fejtett ki, mire megölték. Prenk Bib Doda véleménye szerint az albán kérdés egyetlen helyes megoldása az lenne, ha az osztatlan Albánia a monarchia uralma alatt lenne. A fegyverképes albánokat már is be lehetne sorozni a monarchia hadseregébe és azok örömmel harcolnának. A monarchia gondos, udvarias bánásmódja ugyanis teljesen megnyerte az albánok szimpátiáját. Essad pasa hívei alig négyezerre fogytak le.

Hága. Popovics belgrádi egyetem tanár a Morningpostban fejtegeti, hogy Szerbiának az volt a tragediája, hogy megakarta védekezni Anglia keleti uralmát. Szerbia volt a kapu Egyiptomhoz. Anglia presztizse mezejelátta a Balkánon.

Róma. Negyven szerb diplomata a szkupstina összehívását követeli Nizzába, úgy azonban, hogy az ülésen Pasics is részt vegyen. Profics belügyminiszter már elutazott Nizzába.

Nullás lisztből sütünk Aradon kenyeret.

— Múlek Lajos dr. az elnökölt
sajtóról.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 5

A szép és könnyelmű ausztriai hercegnő — aki idegen trónra került, hogy mártírok halálával végezze életét — mondotta először, hogy ha a népnak nincs kenyeré, enyék kalácsot. Móródor. habár kénytelenségből, az aradi közlémeségi bizottság mondta ezt. A számtalan miniszteri rendelet közül, amelyek nálunk az élelmezés kérdését volnának hivatották szabályozni, egyik volt az elsőnek, a mely megtiltotta az apró-élelmény, kivi, szemle készítését finom lisztből. Most a helyzet, a kénytelenség arra készteti Arad városát, hogy hétfőtől kezdve, a szabályokat betartva a közönséget nem apró-élelménnyel, hanem ugyanolyan lisztből készült — kenyerekkel lássa el.

A közlémeségi bizottság ma délután Lócs Rezső helyettes polgármester elnöklése alatt rendkívüli ülést tartott, amelyen a cukrász és pékparancsok azon kérelmével foglalkozott, hogy lisztcsúszkájukat a város bizottsága, gondoskodják arról, hogy üzemüket fenntarthassák. A kérelem kapasan az aradi kereskedelmi és iparkamara is átiratot intézett a tanácsnak, amelyben a kérelmet megindokoltan a legmolegében pártolta, kéri a tanácsot, eszközölje ki a kormánytól, hogy a pékek, cukrászok, pékóka és élelménygyárosok lisztcsúszkájukat, amelyekről maguk gondoskodtak, megtarthassák, mert azok egy kilogrammal sem szerestek jobbat, mint amennyire feletti könyvekből is kimutathatólag szükségesek van.

Lócs Rezső helyettes polgármester felolvasta a Lisztrekvirálásra vonatkozó miniszteri rendelet néhány pontját, amelyből kitűnik, hogy azoknak akik lisztcsúszkájukról előre gondoskodtak, február elsejétől nyolcadikáig készletüket a Hadi Termény Részvénytársaságnak be kell jelenteniük a február nyolcadikától kezdve az rekvirálnak tekintendő, szóval a terminuson túl az iparosok lisztükből egy kilogrammnyit sem használhatnak fel. Előáll tehát az a helyzet, hogy hétfőtől kezdve az aradi pékek és cukrászok, akik nem a város által fedették szükségletüket, nem süthetnek. Kettő már is kénytelenek voltak üzletüket bezárni a többiek is kénytelenek lesznek erre. A város maga nem segíthet rajtuk, mert már egy hónap óta nem kapott lisztet a város és hiába kért a Neuman malomtól, a mely annál is kevésbbé adhat előleget, mert biztos értesítés szerint a jövőben a Hadi Termény Részvénytársaság nem a Neuman-nyár utján utalja ki a város lisztcsúszkáját. Nincs tehát más mód, mint hogy a város sürgőnyleg, személyes közbenjárással és minden lehető módon igyekezik kieszközölni a kormánytól, hogy szükségletét fedessék, a pékek előre beszerzett készletét hagyják meg náluk.

— Lehetséges ezt a kérdést — mondotta Múlek Lajos dr. — másképp, mint elkeseredéssel tárgyalni. Egymásután kapjuk a rendeleteket, amelyek azonban nem hogy rendet, hanem még nagyobb zavart okoznak. A ren-

deletek egymást cáfolják, egymásnak ellentmondók, paragrafusok utvesztőjében senki sem ismerheti ki magát. Nem lehet helves kormánypolitika az, amely egyes nagy vállalatokat, felkarol, más iparágakat egészen elnyom a kis egzisztenciákat pedig teljesen tönkre teszi. A kormány elnyomja a sajtót és nem enged meg egyes cikkek közlését, amelyek szerinte a közönséget riasztják. Nem gondolja meg azonban, hogy milyen riasztó hatásuk van rendeleteinek.

Miután a kérdés megoldása rendkívül sürgős, forduljunk távirattal a miniszterhez.

Lócs Rezső helyettes polgármester megemlíti, hogy miután már ezen a héten is csak főzlisztrel rendelkeztek a pékek, a tanács kénytelen volt a szegényház és a rendőrségi fogda részére főzlisztből sültt kenyeret megrendelni, szóval a lisztinség idején kényszerítette a polgárokat és a fogda lakóit, hogy hófehér kenyeret egynek. Most már csak nullás lisztjük van a pékeknek, a míg a kérdés végleges megoldást nem nyer, ideiglenes nullás lisztből sültt kenyérral, a mely ugyszólván kalácsnak felel meg, kell a publikumot legalább néhány napig ellátni. Miután azonban a nullás liszt jóval drágább, az eddigiek mellé még egy harmadik maximális ár megállapítása is szükségessé válik.

— Nem lehetne a nullás lisztet korpával keverni? — kérdezte a bizottság egyik tagja. A kérdés általános derűtséget keltett, aztán jóakarattal felvilágosították a naiv kérdezőt.

— Nullás liszt az van, de korpát aranyért sem lehet kapni!

A bizottság végül egy jelenvolt pékmester meghallgatása után úgy döntött, hogy proponálja a polgármesternek, aki egyedül hivatott a maximális árak megállapítására, hogy a nullás lisztből készült kenyér árát nyolcvan fillérben állapítsa meg.

Harctéren levő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazuról érkező hírlap. Az „ARADI KÖZLÖNY“-t a táborba minden aradi katona olvassa. Az „Aradi Közlöny“-t összes harctereinken olvassák. Levelezünk az „Aradi Közlöny“ apróhirdetése útján hozzátartozóinkkal. Biztosabb, mint a küldött tábori lap, mely könnyen eikallódhat, míg a több példányban odaérkező „Aradi Közlöny“ a harctereken közkezen torog és így az üzenet teletlenül rendeltetési helyére jut. Ezenel megnyitjuk az „Aradi Közlöny“ tábori postáját. A legkisebb üzenet díja — 15 szöig — 80 tillér.

Rejtelmesen megbetegedett katonák.

(Az új betegség. — Börtönre ítélt kuruzslo mészáros mester.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Kolozsvár, február 5.

A kolozsvári honvéd hadosztálybiróság tegnap érdekes ügyben hozott ítéletet. A három óta eddig még soha nem gyanított módon fittköttek bele az emberek a katonai Btk. 327. §-ába, amely az állam hadi ereje ellen elkövetett bűntettekről szól. Ezek közé a nem mindennapi esetek közé tartozik Leonhardt Henrik brassói mészárosmester ügye is, aki ravasz módját eszelte ki a pézskerészeknek.

A brassói 24-ik honvéd gyalogezred orvosai szuszstus—szeptember havában a hareba induló katonák között betegség tüneteit fedezték fel. Az eset különben csak szörvanyosan fordult elő, az orvosok mindazonáltal valami járványra gondoltak. A katonák nyakán ugyanis daganatok keletkeztek, amelyek külső formájában orbáncos hasonlók. Az orvosok ilyen irányban is kezelték a megbetegedett katonákat, de meglepődve konstataálták, hogy a katonák betegsége pár nap alatt minden nyom nélkül eltűnt.

A katonaszervek érdeklődését kíváncsisággá fokozta ez az ismeretlen, titokzatos betegség. A kihallgatott katonák nem tudták okát adni különös megbetegedésüknek és nyugodtan törték, hogy a kórházban hetekig tarták őket megfigyelés alatt.

Az orvosok valami új betegségre gondoltak és közülük a nagyobb ambícióval rendelkezők a betegség eredetének kinyomozására tudományos vizsgálatokat vettek tervbe. A felgyógyult pár katona közben kiment a hertérre és az orvosok várták az újabb megbetegedést.

Több megbetegedés nem fordult elő, ellenben egy véletlen felfedezés világot vetett a katonák betegségének eredő okára.

Róka Dénes brassói vasuti altiszt a brassói vasuti állomáson egy véletlenül kihallgatott párbeszédéből megtudta, hogy azok a katonák, a kik pár nappal el akarták odánni hertérre való küldetésüket, egy Leonhardt Henrik nevű brassói hentesmesterhez mennek el, a ki kuruzsloí tudományával könnyen tud segíteni a bajon.

Róka a kilest beszélgetés tartalmát közölte a 24. honvédgyalogezred parancsnokságával, a mely egy honvédet küldött ki a kuruzslohoz. Leonhardt vállalkozott a segítségre és egy oltókészülékkel valami folyadékot ízeskedett be a honvéd nyakába.

Alig hogy kész lett a műtéttel, detektivek léptek be, akik megállapították, hogy a kuruzslo Baumscheidt-féle olajjal operált, amely orvosságot a reuma gyógyítására hozták forgalomba, amit azonban káros voltánál fogva hatóságilag kitiltottak a köztorgalomból. A detektivek letartóztatták Leonhardtot és átadták a katonai hatóságoknak.

Tegnap tárgyalta ezt az ügyet a kolozsvári honvéd hadosztálybiróság Szabó dr. alvezredes elnöklése alatt. A tárgyalás során be igazolást nyert, hogy a katonák nyakán a különös daganatot a Baumscheidt-féle olajjal való beoltás okozta. Várnay dr. hadbíró-főhadnagy ügyész és Napkó Béla hadbíró-főhadnagy védő beszédei után a hadosztálybiróság büntörök mondta ki Leonhardtot, a katonai btk. 327. §-ába fittkötő, az állam hadi ereje ellen elkövetett bűntettében a ezért három évi súlyos börtönre ítélte. Az elítélt felebbezett.

mertetésére és azok az érdekes cikkek, amelyek fővárosi lapokban a rákosi repülőtér és a magyar aviatikusok életéről írt, mutatják, hogy Székely Mihály nemcsak a konstruálásnak, hanem a közönséghez szólásnak is tudója.

* A színház hírel. A jövőhét érdekességei. Vasárnap, délután fél 4 órakor mérsékelt helyárrakkal a „Tiszavirág” bájos operett kerül színre és este fél 8 órakor Madách remeke, az irodalom gyöngye: „Az ember tragédiája” kerül előadásra másodszor. Hétfőn Kacsóh Pongrác gyönyörű operettje, a „János vitéz” van műsoron; a főszerepekben Z. Váradi Margit, Horváth Mici, Járai Böske, Gyöző, Barics, Benkőné, stb. Odry Árpád, a budapesti Nemzeti-színház kiváló művésze kedden kezdi meg két estére tervezett vendégjátékát. Kedden a „Dolovai nábob leánya”, Tarján Gida főhadnagyát játssza és szerdán Brédy szenzációs „Lyon Léa”-jának főszerepét játssza, amelynek sorozatos előadásában legnagyobb sikerei voltak Budapesten. Mind a két előadás a mostani rendes helyárrak mellett lesz megtartva, melyekre jegyek előre válthatók a színházi pénztárnál.

* Színházi est Aradfalvairt. „Aradfalva” javára február hó 10-én, csütörtökön tartandó nagyszabású jótékony előadásra jegyek hétfőtől kezdve válthatók elővételi díj nélkül a színházi előcsarnok jobboldali pénztáránál, ahol bármily csekély összegnyi felülfizetés elfogadatik és hírlapilag nyugtáztatnak. Helyárrak: Proscenium nagy páholy 24-20 kor., Nagy közép páholy az I. emeleten 21-20 kor., Alsó v. I. em. páholy 18-20 kor., II. em. nagy páholy 16-20 kor., II. em. páholy 10-70 kor., Földszinti támlás 0., 1., 2., 3. sor 4.60 kor., Földszinti támlás 4., 5., 6., 7. sor 3.70 kor., Földszinti támlás 8., 9., 10., 11., 12., 13. sor 3.10 kor., II. em. erkély I. sor 2.76 kor., II. em. erkély 2., 3. sor 1.86 kor., II. em. erkély 4., 5. sor 1.56 kor., III. em. erkély I. sor közép 1.56 kor., III. em. erkély közép és a többi sorokban 1 kor., Karzat középén 42 fill., Karzat oldalon 22 fill.

* Kamarazene. Az Aradi Filharmonia Egyesület által a háziéred rokkantjai, özvegyei stb. javára rendezendő kamarazene-ciklus sikere már is biztosítottak látszik, amennyiben a filharmonikusok törzsvendégeinek jelentékeny része kötelezte magát mind a három estére. Az első est 12-én, szombaton lesz Talmányi, Vas és Mosshammer közreműködésével. A jegyeladás holnap, hétfőn indul meg a Scherbag cégnél. Az egyesület zenekari közreműködő tagjai keddig vehetik át ugyanott kedvezményes jegyeiket. Előjegyezni holnaptól fogva csak a február 26-iki második estére lehet. A keddig ki nem váltott előjegyzett jegyek aszontul bárkinek eladhatnak.

VÁROS ÉS MEGYE

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1916. évi február hó 9-én, délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 21. A Weitzer alapítványi bizottság múlt évi működéséről szóló jelentése és a Weitzer alapítvány múlt évi kamataiból az alapító-levél szerint a folyó évben felosztandó összeg megállapítása iránt tanácsai előterjesztés. 22. A közművelődési intézet felügyelő-bizottságának javaslata a közm. int. igazgatói állásnak meghívás útján való betöltése tárgyában. 23. A tanács előterjesztése a Hertschka Mór-féle alapítványi összegnek odaítélése tárgyában. 24. A m. kir. belügyminiszter ur rendelete a községi polgári iskoláknál alkalmazott segédtanárok lakáspénzére vonatkozólag. 25. A tanács előterjesztése a szegények házában elhelyezett egyének élelmezési díjainak az 1916. évre való megállapítása tárgyában. 26. A „Magyar Flotta Liga” anyagi támogatást kér.

Megbukik a Salandra-kormány

— Zúgolódik az olasz nép a korona ellen. — Ellentétek a kormány és a vezérkar között. —

— Távirati tudósítás. —

Berlin—Milano—Lugano, február 5.

Lugano. A Salandra kormány helyzete felette kritikussá vált. A sajtó és a nép hangulata Salandra turini és genovái beszédével kapcsolatban kifejezésre juttatja, hogy Itália unja már a háborút, a nép a korona ellen zúgolódik a felelőssé teszi a kudarcokért. A Salandra kormány napjai meg vannak számlálva. Visszalépésüket megnehezíti az a körülmény, hogy nem találnak alkalmas utódot.

Berlin. Salandra turini beszédéhez felesleges kommentárokat fűzni. Hogyha a miniszterelnök ilyen nyíltan bejelenti a kabinet visszalépésének lehetőségét, abból következtetni lehet a helyzet vigasztalanságára.

Milano. A Secolo sajnálkozik afelett, hogy Salandra turini beszédében mintegy megfélemlítve magáról olyan kijelentéseket tett, amelyek most, a nagy mű befejezése előtt a liberálisok követeléseit nem elégítik ki s a radikálisoknál, demokratáknál sokkal jobban megingatták a helyzetet, semmint Salandra gondolná.

Basel. A Basler Anzeiger írja: Az olasz belső helyzet sokkal hamarabb aggodalmassá vált, mint a legpesszimistikusabbak gondolták volna. Salandra felkereste Turinban Giolittit.

Zürich. Milanói jelentések szerint Salandra turini beszéde nagy lehangoltságot keltett. Azt következtetik belőle, hogy a kormány és a vezérkar között ellentétek merültek fel. Salandra turini beszédében esetleges hangulatváltozásokra akart rámutatni, hogy ezáltal a francia kormányra nyomást gyakoroljon.

Lugano. A demokrata és nacionalista sajtó hevesen támadja Salandrát. A Secolo figyelmezteti Salandrát azokra a veszélyekre, amelyeket kormányválság idézne fel.

Bécsből jelentik: A Neue Freie bevett helyről nyert értesülése alapján a következőket írja: Salandra olasz miniszterelnök beszéde óriási visszahatást kelt Oroszországban. Itteni diplomáciai körökben a következőképp magyarázzák: Salandra két év óta rendkívül önzéssel és valóságos egyeduralmú alúrkkel kezelte a pártokat és kiszajátította az állam erőit. Mikor közvetlenül a háború kitörése előtt beadta lemondását, csak a nép ösztönei előtt akarta a szilipeket felvonni, hogy bizonyítsa, hogy ő az egyetlen ember, aki Oroszországban parancsolni tud. Most pedig Turinban egy hazafias beszédre azt válaszolta, mintán mosolygott azon, hogy Trientet, Triestet, az alpesi határt és a másik partot követelték tőle, hogy Turin politikaitényezőinek azt tanácsolhatja, legyenek egységesek és erősek, támogassák a kormányt és alkalmas időben pótolják azt egy másik kormánnyal, mert — úgy mondotta — a háború megemésztí az erőket és beállhat az a pillanat, a melyben a kormány a visszavonulás útjára

lép. Az olasz miniszterelnök közvetlen célja eme kijelentésével az volt, hogy Giolitti híveire nyomást gyakoroljon. Mentől rosszabb Oroszország hadi helyzete, minél inkább megtudja a nép, hogy mennyire megosztja őt a kormány, annál fontosabb Salandrára, hogy Giolitti félrelélt híveit magához csalogassa és Anglia és Franciaország példájára egy koalíciót alkosson. Mikor Salandra a turini polgármesternek, Giolitti barátjának ödvözítő beszédére azt válaszolta, hogy senkinek politikai múltját fel nem hántorgatják, ezzel arra célzott, hogy Giolitti barátait nagyon szívesen látná maga mellett. Salandra Turinban ki akart békíteni és hatalmát meg akarja osztani az intervenció ellenségeivel. Velük szeretné megosztani a felelősséget a vereségért, amely a kormányt, a nép előtt érte az oktalanság és eredménytelen háború miatt.

Varsói színházak.

(Magyar operetteket játszanak. — Katonáskodó színész a lengyel fővárosban.)

Az Arad közlöny tudósítójaól.

Arad, február 5.

Egy fiatal magyar színész: Abonyi Tivadar, aki egyéves önkéntesként az északi hadterén szolgált, érdekes levélben számolt be egyik aradi barátjának Varsó életéről. A Varsóban katonáskodó magyar színészt mi érdekelhetné jobban, mint Varsó színházi élete. Erről is szól Abonyi levelének legnagyobb része.

Északkeleti arvonalunktól Varsó tizen-nyolc órai távolságra fekszik — írja — nem érve bele azt a négy órát, melyet a gyorsvonatra való várakozással Brest-Litovszkban kell eltölteni. Vértáztatta, elnémult csatatereken vissz az ut odáig, de egy percre sem lehet megfélemlkezni a háborúról, mert az erre szomorú emlékeket hagyott.

Berobog a vonat Wiedenska-pályaudvarra. Felmutatom a parancsot, mely a varsói tartózkodásom engedélyéről szól, pár pillanat a nagyváros mozgalmában vagyok. Temérdek a járókelő. Az esti órákban mindenki a hadtéri jelentéseket várja. A redakciók ablaka telve van képekkel, sürgönyökkel. Éppen ekkor érkezik a montenegrói kapituláció híre...

Varsó külső képe most egy tarka, tömött forgalmu világvárosé, ahol rendezer nincs az építkezésben. Sűrűn látni hét-nyolc emeletes parádés bérházkolosszusokat, ezek egészen elnyomják a történelmi multu, arkádós falakat. Birsnyos, tükrös villamosok cirkálnak a széles utakon. Pazar eleganciával kocsiznak és különösen szép nők hivalkodnak a prémjeikkel. De talán sehol a világon annyi nyomorék és koldus nincs, mint itt.

Meglepetésszerűen lépett a germán erő és józanság ebbe a romlott levegőbe. Gyors és erőlyes intézkedéseket léptettek érvénybe a németek. Kiszellőztették az orfeumokat. Az Alhambrát, valamint a hírhedt Aquariumot becsukták, ezekkel együtt minden szalont, ahol orosz mintára még a legutolsó időben is zárkörű előadásokat tartottak. Híhe'elen dolgok történtek itt és nem egy rejtélyes

gyilkosság, amelyet első sorban az orosz hatóság titkolt el.

A zene- és képművészet kultusza szépen ki van fejlődve. A képművészet hűség a híres reprodukciók eredetijétől. Itt van Siemiadzi Nerója, több Ripin- és Matejko-kép. Két Zichy-raiz és egy Munkácsy-típus. A modern tárlata éppen a tehetséges munkától. Sok benne az aktualitás is — és minden mint ment megvásárol a közönség. A szerepeiben csaknem minden nap tartanak hánversenyeket.

Jóformán minden színházban játszanak, bár a színészek legnagyobb része együtt ment az oroszokkal. Az opera békében tulajdonképpen vendég-énekesekkel működött a hogy most ezek nincsenek: nagyon lecsúszott az előadások nívója. Tuskát bosszantóan zengén játszották, nem is beszélve a Sevillai berbélyről. Közönség is kevés volt.

Régi tisztaival játszik a legelőkelőbb drámai színház, a Teatr Rozmaitosoi, a Teatr Nowozi és a Teatr Malv. Az op retiszínházak közül kettő működik. Divatos most a Tatáriárás és a Susi cím alatt a Kis gróf.

Az előkelőbb színházakat a lengyel arisztokrácia szelvényei, a nagy operának pedig az orosz kormány nagy szubvenciót juttatott. A színészi iskolának beérányos volt a híre, mindenki tudta, hogy ott a nagyon előkelő orosz urak mulattak. Tudvalójuk ez nem áll rendőri felügyelet alatt...

Este a Rozmaitosoiiban a Kísérteteket játszották. Különös érdekesség volt az előadásnak Adwentowicz, ki Oswald szerepét kreálta. Adwentowicz eddig Lembergen játszott és a lengyelok egyik legfinomabb szerelmes színésze. Most levettette a legionárius egyenruháját és pár napja van csak Varsóban.

Oszták-magyar katona ritkán fordul meg Varsóban; ez okozta, hogy magányos ottlétem a feltételek melletti feltűnést kellett. Egy rendkívül finom megjelenésű matróna szomszédosának köszönhetem, hogy az estéről nagyon kedves emlékem maradt. Közvetlenül és kedvesen világosított fel minderről. Kellően volt kérdéseire felelnem. Előzékenyen világosítottam fel, hogy nem véletlen hozott énem a drámai előadásba, mert amit ma Adwentowicz alakít, az nekem otthon, Magyarországon egyik legértékesebb szerepem volt a nem hittem, hogy a leutolsó alkalom óta Varsóban fogok vele találkozni.

Mikor a háborút említettem, elkomorodott. Elfogulva mondta el, hogy a falak, melyek közt ma másodszer visszaháznak a háboru borsalmának hangja, 1880-ban nagy vérengzések tanúi voltak.

Azon a borsalmas novemberi estén éppen a Faustot játszották; alig kezdtek meg a második felvonást, mikor kívülről puskolódások, vad ordítás, sikoltás, suhanások hangja vegyült a színészek között.

Hedten ugrottak fel székeikről a nézők, a színészek abba hagyták a játékot... valaki teli torokkal kiabálta, hogy betörték a kozákok.

Mály meghatottsággal folytatta szomszédom:

— El akarják torlaszolni az ajtókat, de már késő volt. Férfiak a nők, gyermekeket akarták védeni, ám a kozákok jól fel voltak egyvezve. Kirohantak az utcára, de már áradatként, vad ordítással özönlöttek a kozákok... Szülőim is részt vettek a borsasztó színházban, atyám nehéz sebével, ölén anvémmal rohant mellékutcákon házuk kapujáig, ahol holtan esett össze mindkettő. Egyiket a sebe, másikat a rémület ölte meg.

— Ez éjszaka óta tombolt mostanáig az orosz korrupció — míg a diadalmas németek meg nem jelentek. Min'erre ráfűtötték egyéniségük bélévét, még a művészetet is meg akarták rontani. Orosz színészeket és színésznőket hoztak a nem ritkán politikai háttérre volt szerenlőségnek. A lengyel színészetet mi a mai napig megtartottuk és áldozunk rá, mert kell egy hely, ahol kizárhatjuk magunkat. Ezután telán másként lesz...

Az előadás valóban dícséretet érdemel. Egy kissé szokatlan a kiejtés, de később megbarátkozik vele az ember, sőt — megtetszik. Kivétel nélkül franciás akcentussal és orrhangon beszélnek, bár a szomszédos németek játékosan kifűnik a játékaikból. Adwentowicz túl diszkrétén játszott a szerep patológiai részét. De nagyon kellemes egyéniség és van benne a nemes lengyeleket jellemző előkelőség. Még két előadást láttam itt, minden alkalommal érezni lehetett a rendező gondos munkáját és az epizód szerepekre kiterjedő lelkiismeretet is. Csak a temperamentum hiányzik a lengyel színészekből. Mindent tompítva játszanak. Még olyan daraboknál is, ahol a klasszikus előadónak gyűteni kell és magával ragadni a nézőt. Itt nincs is meg az előadásoknak az a külső sikere, mint például nálunk, ahol tiszta, tizenötötör is kiteszölnek egyeseket a lámpák elé. Ez itt nincs.

A színészt becsülik és értékes kultúrzményiségnek tartják — társadalmi pozíciója van — de nem rajonganak érte.

Románia minden gabonáját eladja.

(A nagy terményvásárlások. — Orosz vélemény Románia magatartásáról.)

Tátrai tudósítás.

Bukarest, február 5.

Az „Agrarul” című romániai közgazdasági napilap írja:

Ugy hírlik, hogy a román központi bizottság az osztrák-magyar és német társaságokkal, a még szabad rendelkezésre álló gabonamennyiségek eladása tekintetében folytatott tárgyalásokat befejezte.

Azt hisszük, hogy az esetben, hogy ha még találunk az országban lévő gabona számára vevőt, akkor feltétlenül el kell adni a gabonát és pedig anélkül, hogy belső szükségletünkre feleslegét tartssunk vissza. Emellett szólnak az alábbi okok: A következő aratás már nincsen távol. Ot-hat hónap múlva már betakaríthatjuk a termést. Ez idő alatt pedig, még ha az összes rendelkezésre álló árut is eladnók és semmit sem tartanánk vissza, a készleteknek csak egy része menne ki. Még az esetben is, hogyha, amitől óvjon Isten, a következő termés gyengén sikerülne, elég gabonája van az országnak arra, hogy belső szükségletét fedezhesse. Ezenkívül itt lesz még az Angolországnak eladott, valamint az esetleg a franciáknak eladandó gabona is. Nagy szükség esetén ezek a mennyiségek is felhasználhatók és a későbbi termés hozadékával volnának pótolhatók, ami esetleg a vevőknek is jobban konveninálna.

Bukarest. A mai bukaresti lapok a Ruskij Wjedomosti című tekinté-

lyes orosz lapnak Románia semlegességére vonatkozó következő kijelentéseit reprodukálják: A balkáni államok közül csak Románia maradt a szó szoros értelmében véve, igazán semleges. Azonban az ő semlegessége se biztos. Epp úgy, mint Olaszország, a háboru előtt Románia is szövetséges volt a központi hatalmaknak. Epp úgy, mint Olaszországnak, a románoknak is ajánlottak fel kompenzációkat (?) Hogy azonban Románia mindeddig nem avatkozott a háboruba, ennek az az oka, mert semlegessége módot nyújt neki terményeinek a németeknek való eladására. Egyebekben a románok, ha beavatkoznak a háboruba, biztosra akarnak menni és minél kisebb áldozatot hozni. Ha az események úgy diktálnák, Románia a központi hatalmak ellen fordulna, de ha az események reánk kedvezőtlenül alakulnának, Románia épp oly készséggel lépne harcba volt szövetségesei oldalán. Románia magatartása — végződik az orosz lap cikke — teljességgel a harctéri helyzet alakulásától függ.

Bukarest, február 5. Tegnap indult utnak Bazargiebol Bulgárián át az első, Törökországnak szánt román petroleum szállítmány. A szállítások a román petroleumtársaságok ciszternáival eszközöltetnek és pedig azon feltétel alatt, hogy Drinápolyba való érkezésüktől számítva legkésőbb 48 óra alatt kiűritendők. Amennyiben a török hatóságok ezen feltételt pontosan teljesítik, úgy további nagymennyiségű petroleumot is hajlandó Románia Törökországnak szállítani.

Bukarest. Szulnából jelentik a bukaresti lapoknak:

Néhány nap óta hatalmas robbanások hallatszanak a tenger irányából. A robbanások azon munkálatoktól erednek, amelyeket az oroszok végeznek a Chiliai torkolatnál.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 2 órakor.

Kövess csapatai közelednek Valonához.

Budapest. A Pester Lloydnak jelentik a sajtóhadiszállásról: Hősies tengerész tisztjeink is babérokat arattak a montenegrói harctéren. Sikertűt nekik a montenegróiak által elsűlyesztett hajókat a legprimitívebb eszközökkel liemeini és azokat használhatókká tenni. A parti városok között már élenk hajótorgalom van, ami az élelmiszerpótlás céljából igen fontos. Repülőink az utóbbi napokban Durazzo felett híreket dobtak le, amelyek tartalma teideriti az igazságot az orosz katonák részére a Baikan helyzetről. A Középaibanban telzárkozott Kövess-csapatok elhagyták az egész északi-bániai partvidéket és a Középaibanban levő ellenség ellen nyomulnak elő, a mely Esszad pasa csapataiból, szerb csapatmaradványokból s végül orosz

kontingensből áll. Fő gyűjtőpontja ezen csapatoknak Valona. Az ellenséges csapatokkal szemben állanak északon a Kövess sereg, keleten a szövetséges központi hatalmak csapatai. Közülük, hogy a hivatalos jelentés, míg kézzelfogható eredményt nem érünk el, hallgat. De egyelőre annyi mondható, hogy vállalkozásunk Középaikában akut stádiumba lépett.

Csérnovicból jelenték a Pester Lloydnak: A besszarábiai határfronton a harci tevékenység csökkenése állapítható meg. Mindenütt relatív nyugalom uralkodik. Az időjárás megváltozott, nagy hidegek vannak. Sűrű a köd, melynek lepte alatt kisebb orosz csapatok drótkadályainkhoz közeledhettek, hol kisebb harcok után visszavonulásra kényszerítettük őket.

Nem a mozdonyt, a vasutast kenik.

(Oroszországban eltűnnek a vonatok.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 5.

A Novoje Vremja pesszimista cikket közöl, amelyben a vasútállomások orosz közlekedési állapotokról ír. A XX. században a technika legesélyesebb fellendülésének éveiben, Oroszország kénytelen teljesen megszüntetni a vasúti teheráruforgalmat, és mint a régi jó időkben, a legnagyobb távolságokra is postán szállítani az árut, míg a kereskedő gyakran kénytelen az áru puhiáért (orosz súlymérték) 70-80 kopeknyi fuvardíjat fizetni, míg a rendes szállításon ezért még 12 kopeket fizetett. A vasúti szállítás csaknem teljesen fennakadt és a mellett egész vagon árak veztek el, amelyeket nem lehet megfizetni. E vizsgált állapotok következtében leginkább a vidék szenved, mert ott sem lisztet, sem cukrot nem kapni és minden egyéb szükséges cikk is hiányzik. Ezért nem lehet esodálni, ha a vidéken óriási a drágaság és ha a lakosság sok helyütt közel van az éhséghez.

Az orosz vasúti viszonyokat érdekesen világítja meg a következő eset, amelyet a cikk közöl: Egy nagykereskedő 1915. július 3-án egy vagon lisztet küldött el Borisoglebkből Rybinskbe. Minthogy 1916. január haváig mítsam tudott meg küldeménye sorsáról és minthogy a címzett sem értette a liest elmaradását, elhatározta a nagykereskedő, hogy maga indul el a küldemény felkutatására. Borisoglebkből Rybinskbe utasított tehát és minden állomáson kísélt, hogy a vasúti személyzetnél érdeklődjék a lisztje után. Hosszas kutatás után végre felfedezte egy kis állomás holtvágányán a keresett vagonot. Tévedésből odairányították és hónapok óta állt ott háborítatlanul. Sok fáradsággal és bőbeszvesztéssel sikerült a vagonot újból útjára indítani.

Ez az eset nem egyedül álló. Nagyon gyakori dolog mostanában, hogy áruszállítványok négy-öt hónapig vannak uton, félsztendőig állnak holtvágányokon és senki se törődik velük. Ezért igen sok orosz kereskedő most a következő gyakorlati ötletet valósítja meg: Minden vagonnal elküldenek egy-egy kenegetőt, aki nem annyira a kocsik, mint inkább a vasúti személyzet körül fejt ki tevékenységet a kenegetés terén. Ha a kocsi nem mehet tovább, akkor nem a mozdonyt kenik meg, hanem a

mozdonyvezetőt és erre a szállítvány újra megethet egy darab utat.

A kereskedők nagyrésze azonban nem akar rábíjni erre a valóban orosz módszerre és inkább — különösen a mostani időjárás mellett — szánkókra szállítat. Ez azonban soká tart és nagyon drága. A szánkószállításnál 70 kopekba kerül egy padéka a fuvardíja, egy szánkó tehát három és fél rubelbe. Nem esoda tehát, ha Oroszországban csak nagy fáradsággal lehet lisztet kapni. Az oroszok az éhség miatt áll és mindent a vasúti szolgálat legnagyobb mértékű szerveztlenségének köszönhetik. Egyes vidékeken főlegesen van a sabona, de lehetetlen, hogy onnan insávesebb vidékekre szállítsák el mert az élszimiser vonatok a szállítás alatt nyomtalanul eltűnnek.

Surcsa karaván Arad utcáin.

— Egy aradi orvos jelentése a tőszolgabíróhoz. —

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 5.

Az elmúlt napok egyikén feltűnt, hogy falusi asszonyok hosszú-harmincas csoportban vonulnak végig az utcán és időről időre megállították a járőröket és egy aradi urnak címe után érdeklődtek. A megkérdészek udvariasan utbaigazították a vidékeket, azonban minthogy a véletlen a legtöbb niszágró szokott lenni, amely a legérdekesebb eseményeket vett felszámra, egy olyan urat is megállítottak sétálásában, aki valamikor kitűnő riporler volt és természetesen találta, hogy ha már tőle egy csomó asszony egy aradi ur címet megkérdesi, akkor ő is bátorságot vegyen magának és eme kíváncsiság iránt érdeklődjék.

Az azonban az alkalommal az asszonyok a szokásosnál díszkrétebbek voltak és mintha összebesszéltek volna, hallgattak és nem adtak választ. Ez egy okkal több volt arra, hogy érdeklődjék az asszonyvándorlás célja iránt és sikerült a következő érdekes részleteknek birtokába jutnia:

A tömeges felvonulás egy aradi orvosnak a háza előtt torlódott meg, ahol rövid ideig tartó beszélgetés után egy uriasan öltözött hölgy közeledett a csoporthoz és nyitott be az orvos lakására. Néhány perc múlva kijött onnan, szót és intett az utcán várakozóknak, akik követték őt a rendelő szobába, amely szűkös szobáig mentelt a vidékről jött társasággal. Az orvos rendkívül udvariasan fogadta őket. Kifejezte színdíszítését, hogy valamennyiüket nem tudja helytel megkínálni, ámbar tudja, hogy jól eszik a pihenés a vasúton tett hosszú ut után. Majd pedig felszólította őket, hogy egyenként diktálják be neveiket, életkorukat és férjük hadbavonulásának napját. Pontosan eleget tettek a felszólításnak és mikor minden adat precízen le volt jegyezve, az orvos nyájasan arra kérte őket, hogy menjenek nyugodtan haza, egy-két nap múlva megjelenik majd náluk a faluban. A nők csakugyan megnyugodva távoztak, azonban az orvos, alig-hogy a lakást elhagyták, irásztalához ült és illetékes helyre címezve a következő jelentést szerkesztette meg:

Tekintetes tőszolgabíró ur!

— Megjelent nálam a múlt héten Y. községből Y. urinő, aki elmondotta, hogy férje, akivel tizenöt éve boldog, de gyermektelen házasságban él, a mozgósítás első napján bevonult. Azóta sem hallott róla kétszernél többesőr hirt és csak annyit tud, hogy azelőtt

hat hónappal egyik szibíriai orosz fogolytáborba szállították. Nála orosz foglyok vannak alkalmasra gazdasági munkákra és ő bizony egyik intelligensebb orosz fogollyal intim viszonyba került, de élettében sem merete volna bízni, hogy anyai örököknek néz majd elő, ami azonban legnagyobb meglepetésére megtörtént. Azért jött el hozzám, mint mondotta, hogy ajánlottak neki, aki segítene tud súlyos bánat. Anonni háztáborban voltam, hogy az urinő orosz címet kapott, de minthogy érdekelte a dolog, nem árttam el magamat, hanem azt mondtam neki, es nálam óriási ösztöndék, legalább ötezer koronába kerül. De ha több ilyen néfelenet tud nekem szerezni, akkor nem lesz olyan nagy az áldozat. A hölgy belement a látkba és nagy bőbeszédűséggel elém tárta a községében otthon maradt nők helyzetét és ésszintén hevalította, hogy legalább negyvenötven olyan nő van, aki olyan "orvosai közeledést" éhajtana megszerezni, mint amilyenek a fázadozik.

— Hossza csak el vártam az urinőt, és garantálom, hogy következmények nélkül fog elvonulni a sötét felhő feleik a felett.

A mai napra mint az előttem megjelent harminckett nő elmondotta, öngyűsára rendkívül nagy szillitással megverbuvalta a csoportot és el is jöttek. Össze állítottam az ide mellévalt jegyzék szerinti névsort, amelyet azonnal a tiszteletteljes kérelemmel küldök el, hogy erről az eseményről tudomást vonni méltósággal és gondoskodni sziveskedjék, hogy X. községben a szarancsátlan nők ne kerüljenek kuszálók kezibe. Maradtam teljes tisztelettel X. Y. dr.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Fegyházra tett hadseregszállítók.

(A Kuria hírlapja.)

Az Aradi Közlöny.

Budapest, február 5.

Budapestről jelentik: A múlt év márciusában, mint ismeretes, a postősszálás dolgában a rendőrség foglyai voltak Riemer Gyula textilgyári igazgató, Faragó Béla névű, Baschtier Ernő postőskereskedő és Fenyves Henrik betegnéstéri tisztviselő. Riemernek érdeke volt, hogy Baschtierrel levélben érintkezésesék és ezért megvesztegette Elek Gábor rendőrt, hogy köze és Baschtier felesége között a levelezést közvetítse. Eleknek pénzt adott, azonkívül azt ígérte, hogy ha állását elvesztené, ötezer koronát fog adni kárpótlásul. A rendőrség egy telefonjelentés alapján megtudta a dolgot és megvesztegetés és felbujtás címén megindította az eljárást a foglyok, valamint a rendőr és Baschtierné, meg Riemeré ellen. A budapesti törvényszék megvesztegetés és felbujtás miatt Riemer Gyulát két évi fegyházra és Elek Gábort szintén ugyanannyira ítélte. A Kuria ma délelőtt tárgyalta ezt az ügyet a gvorított bűnvádi eljárás szerint és súlyosbította az ítéleteket. Riemer Gyula büntetését két és fél évi fegyházra emelte föl, azonkívül bűnösnek találta a megvesztegetés és felbujtás bűntetteiben a törvényszék által fölmentett Faragó Béla és Fenyves Henriket is. A Kuria Faragó Béla és Fenyves Henriket két-két évi fegyházra ítélte, ellenben Elek Gábor rendőr büntetését jóváhagyta. A két asszonyt a Kuria sem találta bűnösnek.

A királyi Kuria III. büntető tanácsa január 27-től február 1-ig tárgyalta a szegedi hadseregszállítók második csoportjának a bűntetteit, amelyekben az ítéletet ma délután hí-

deite ki. Beregi Bélát bűnsnek mondotta ki a Kuria a hadviselés érdekei ellen elkövetett háromrendbeli büntetésben és össz büntetésül 3 évi fegyházra (a törvényszék ítélete ugyanez volt), Solti Lipót Pált két évi fegyházra (törvényszéki ítélet ugyanez), Kárász (Krausz) Józsefet hét évi fegyházra és hét ezer korona pénzbüntetésre (törvényszéki ítélet ugyanez), Böhm Sándort nyolc évi fegyházra és nyolcezer korona pénzbüntetésre (törvényszéki ítélet ugyanez), de a pénzbüntetés kilencezer korona volt), Mandl Zsigmondot hét évi fegyházra és hét ezer korona pénzbüntetésre (a törvényszéki ítélet ugyanez volt), de a pénzbüntetés hater ezer korona volt), Bokor Jánost hat évi fegyházra és hater ezer korona pénzbüntetésre (a törvényszék ítélete ugyanez), Lőrje Henriket két évi fegyházra (a törvényszék ítélete egy év a hat hónapi börtön volt), itélte.

Wallisz Gézát a kir. Kuria felmentette, (a törvényszék nyolc hónapi börtönre ítélte), Gombos Gézát két évi és hat hónapi fegyházra (a törvényszéki ítélet egy év és hat hónapi börtön volt) ítéltek. A törvényszék ítéletének egyhá részre érintetlenül maradt; tehát megmaradt Holzer Ede temesvári kereskedő büntetése, az egy évi fegyház és kétezer korona pénzbüntetés.

H I R E K.

Elítélt falusi tejárusok.

Aradi Közlöny tudósítólától.

Arad, február 5

Az aradi rendőri büntető bíróságnak ma is forgalmas napja volt. A nagy forgalmat az aradi tejárus kofasszonyok okozták. Most sokkal kevesebb a tej és így a kofasszonyok sorai is alaposan meggyűrültek, de azért tejjel manipuláló kofasszonyok ma is vannak és szép számmal jelentek meg Grumáz László dr. rendőrkapitány előtt. Ezek a kihágási ügyek még a régi jó időkben maradtak vissza, a feljelentések még a múlt év utolsó hónapjaiból vannak keltezve. Az elítélt tej árusok a következők:

Kriszon Szává mikelakai tejárus, aki a vári kórházban és egy Deák Ferenc-utcai üzletben adta el naponta a tejt, melyet vizsel kevert, ezért három napi elzárásra és 20 korona pénzbüntetésre ítéltek. Hajos Andrásné aradi kofasszony karácsony előtt vatat árult az aradi piacon. A vatiban nem kevesebb, mint negyvenegy százalék víz volt. Grumáz László rendőrkapitány ezért két napi elzárásra átváltoztatható 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

Dengl Borhála és Koller Ferencné szigmondházi tejárusnők december 10-én ötvenkét fillérért árulták a lefőlt tejet, de arról a tejről azt is megállapították, hogy vízzel van. Mindkettejüket négy-négy napi elzárásra átváltoztatható 20—20 korona pénzbüntetésre ítéltek. Szász Illéné mikelakai kofasszony, aki már négy ízben volt hasonló kihágásokért büntetve december 14-én ismét vízzel kevert tejet árusított több aradi üzletben. Harminc napi elzárásra és 300 korona pénzbüntetésre ítéltek, mely behajthatatlanság esetén tizenöt napi elzárásra változható át. Végül Gábor Mitruné, Issaj Jettáné, és Muntyán Jánosné mikelakai tejárusnőket, mert vízzel kevert tejet forgalomba, két-két napi elzárásra átváltoztatható 20—20 korona pénzbüntetésre ítélte Grumáz László dr.

— Ferdinánd cár meglátogatja Vilmos császárt. Bécsből jelentik: Szófiából jelentik, hogy Ferdinánd király azt tervezi, hogy Vilmos császárnak visszaadja látogatását.

— Az Aradi Első Takarékpénztár vasárnap, február 6-án, délelőtt 10 órakor tartja meg az évi randes közgyűlést. A közgyűlés, amellyel a nagy intézet fennállása hetvenötödik évét tölti be, jubiláris jellegű lesz. A részvényesek figyelmét ezton is felbivjuk az ünnepi közgyűlésre.

— Orosz miniszterek elbocsátása. Kopenhágából jelentik: A Politiken jelenti: Stürmer miniszterelnökségétől nagy változásokat remélnek. Stürmer tetterős, energikus államférfi, aki rá fogja beszélni a cárt a külügy- és pénzügyminiszterek elbocsátására.

— Szerb miniszter a pápát kéri békeközvetítésre. Hágából jelentik: Az Exchange Telegraph jelenti Rómából: A pápa fogadta Gavrilovics szerb minisztert, aki élénken esetezte Szerbia nyomorát s felkérte a pápát, hogy lépjen közbe Bécsben, használja fel befolyását a szerb nép nyomorának enyhítésére.

— O'aszországban elítélt magyar fogoly tiszti. Milanóból jelentik: A haditörvényszék egy évi fegyházra ítélte Dobay magyar főhadnagyot, mert megsértett egy olasz őrszemet. Védője Gemelli szerzetes tábori lelkész védőbeszédében törlmentését kérte.

— Elosapott angol admirális. Baseiből jelentik: Londonból jelentik: A kormány a nemet tengeralattjáróknak a Themse torkolatában történt megjelenése miatt Shernes viceadmirális kikötőparancsnokot állásától teimentette.

— Adományok az aradmegyei rokkantak alapjára. A vármegyei rokkantak és hadiárva alapja javára újabban az Aradi Első Takarékpénztár 1000 koronát és Balogh Zoltán (Mikelaka) 48 koronát adományozott.

— Uj adók Angliában. Bernből jelentik: A Weekly Dispatch szerint az angol kormány új adót fog kivetni a színházakra, mozikra és egyéb mulatóhelyiségre, továbbá a vasuti jegyekre. Harminc százaléknyi új adót róttak ki az automobilonokra és ilyen adóval sújtják az összes luxuscikkeket.

— Vilmos császár leánya Ischlben. Ischlből jelentik: Tegnap ideérkezett a cum. berlandi hercegnő Ernő Agost branschweigi herceggel és feleségével, Viktoria Lujza porosz hercegnővel.

— Osztrák miniszterek Budapestén. Budapestről jelentik: Az osztrák szakminiszterek hoinap újból Budapestre érkeznek, hogy a kiegyezés ügyében folytatassák a tárgyalásokat. A tárgyalások valószínűleg három napot vesznek igénybe.

— Szabadonbocsátott konzulok. Bernből jelentik: Netkow bolgár és Kjemil bey török szatoniki-i főkonzulok, a kiket az entente elfogott, tegnap délután Bernbe érkeztek.

— Adományok Aradfalvára. „Aradfalva” felépítéséhez a következő újabb adományok érkeztek a polgármesteri hivatalba: Ifj. Jakóts Béla kadett adománya 600 kor., ösv. Rogneán Ferencné 2 kor., Kara Győző gyűjtőívén 20 kor., Az aradi m. kir. állami felsőbb leányiskola igazgatósága I—V. osztálya gyűjtése összesen 674.64 kor., Frankl S. József fatermeió 100 kor., Pöhm János 50 kor., Scherhag Ernő 30 kor., Kosztka Emil gy. i. 50 kor., László Mózesné 2 kor., ösv. Schenovits Frigyesné gy. i. 15 kor., Horváth János gy. i. 21 kor., Strabota János gy. i. 6 kor., király Gyuláné gy. i. 5 kor., Magyarországi Munkások Rokkant és Nyugdíj Egylete aradi fiókpenztár gy. i. 11.40 kor., Az újtelepi községi leányiskola gyűjtése

összesen 418.77 kor., Burián János igazgató és az aradi kir. főgimnázium tanákarának gyűjtése 25 kor., dr. Prohászka Lászlóné gy. i. 30 kor., Szántó Gyula és Mihály 20 kor., Aradi Villamossági r.-t. 100 kor., Demján Aurél dr. 30 kor.

— Korlátozzák a filmbehozatalt. Egy fővárosi esti lap írja: Igen érdekes tervvel foglalkozik a pénzügyi kormány, amely készségtelennül alkalmas arra, hogy a valutakérdés rendezését elősegítse. Arról van ugyanis szó, hogy behozatalt tilalmat létesítenek a semleges államokból érkező filmekre, miután az import igen nagy és sok arany megy ki külföldre. A magyar moszkóképipar, különösen svéd és amerikai filmeket importál és igen nagy kár érné, ha ez a behozatalt tilalom tényleg életbe lép.

— Vilma királynő beteg. Hágából jelentik: Vilma királynő fülgyuladásban megbetegedett. Akkor hült meg, mikor a vizáradástól szállott községeket és városokat sorba látogatta. Orvosai azt hiszik, hogy a királynő hamarosan felépül.

— Nemzetközi társalgási szalon. Walcher Berta asszony Arad, Weitzer János-utca 17. szám alatt február 1-én külön tanfolyamot nyitott hölgyek, urak és gyermekek részére, ahol a német, angol vagy francia nyelv elsajátítható. Felvilágosítást nyújt hétköznapi apokon délután 4—6 óra között. 845

— Fa-cipőtalp, mint aradi találmány. A talpbőr nagy hiánya és rendkívüli drágasága miatt a találékony emberek már hónapok óta foglalkoznak assal a kérdéssel: mi módon lehetne helyettesíteni a talpbőrt? Voltak, akik egész cipőket fából terveztek, azonban ez nem praktikus és nem is hordható. Egy aradi vállalat vezetője most olyan talpat talált föl, amely a bőrnek negyed árába se kerül és ugyanolyan mértékben használható, mint a bőr. Az aradi találmány lényege az, hogy a talp gyertyánfából készül, de az ügyes módon beillesztett acéllemez szerelvényével egészen rugalmas. A két-három részből álló fatalpat a napokban Aradon megvizsgálta Kovács Gyula udv. tan. a m. kir. kereskedelmi muzeum igazgatója, aki kipróbálás után kitűnőnek minősítette azt.

— A Solymosi-féle ideiglenes háborus művészaton (Atsól Péter-utca 2. szám a színházzal szemben), több száz darab festmény, lemerített kiállító művészek alkotásai, a háborus viszonyokra való tekintettel, szokatlanul olcsó áron eladó. Negyven koronáért már egy igen szép és művészi-képet lehet szolid, díszes keretben vásárolni.

— Az Aerowash légnymásu mosógép gyakorlati bemutatása kivételesen f. hó 7-én, héttől délután fél négy órakor is látható Magyar Ferenc gazdasági gép és műszaki üzletében. Az új szállítmány megérkezett s így az előjegyzett gépek bármikor átvehetők. 281

— Házasság. Virányi János uradalmi erdész házasságot kötött ösv. Tóth Istvánné urnővel Lippán.

— Ezerhétszázötven új olasz tiszti. Milanóból jelentik: A turini katonai akadémiában ma reggel 1750 új tiszti tette le az esküt.

— Házaladás. Sági Henrik eladta az aradi 6741 számú tjkv.-ben felvett Ferdinánd-utca 6a. számú házat 70000 koronáért Czédly Károly dr.-nak. Bereczky Imre dr. és neje eladták az aradi 6178. sz. tjkv.-ben felvett Knérich Károly-utca 18. számú házat 15500 koronáért Spiritszky Gyula és nejének.

— Petroleum és benzol beszerzése. A kormány legutóbb kiadott rendeletével az ásványolajtermékek sár alá helyezettek és mindenki, aki a fenti anyagokat beszerezni szándékozik, a kereskedelemügyi miniszterhez kell, hogy forduljon. A beszerzési engedély megszerzéséhez való kérelemnyomatvány a rendőrség iparügyi osztályánál díjtalanul kapható.

— Az aradi utcai harc évfordulója. Február 8-án less hatvanhét éve annak, hogy Asztalos Sándor vezetése mellett a halhatatlan emlékü hős honvédek Arad városát az ellenség pusztításától megmentették. Minden évben őszinte háálával és kegyelettel adózik Arad az 1849-iki utcai harcban elesett hősök szent emlékezetének. Február 8-án délelőtt 10 órakor a róm. kath. templomban gyászsistentisztelet lesz, melyre az összes hivatalok tisztviselőit, az iskolák tanárait, tanítóit, valamennyi egyesületet és Arad sz. kir. város közönségét tisztelettel meghívja Verjassy Lajos, polgármester.

— Adomány. Öry Ferencné Alvincsáról 5 koronát küldött katonáinknak. Rendeltetési helyére juttatjuk.

— Az északi harctérről egyik honvéd-ezrednél szolgáló aradiak írják az Aradi Közlönynek. — Kedvelt lapunkat az Aradi Közlönyt pontosan megkapjuk, amely az egyedüli hazai örömünk. Szívélyesen üdvözlőlük összes ömerőseinket és az aradi szép leányokat és menyecskéket. Kiváló tisztelettel: Frits Miklós Ebarlein János Varassay Lajos-utca 173., Janaschek Ferenc tizedes, Buzás Mihály. Honatca 8., Moszta tizedes. Iván László, Batthyány-utca 32., Szeifried János. Orozv-utca 23., Varga Lajos Kálna-utca 18., Lavány István (Mészahegyes). Purza Demeter, Milosin Péter könyvkereskedő segéd, a görög-keleti román könyvkereskedő. Arad.

— Beszűntetik a színajai játékhankot. Bukarestből jelentik: Az „Inimie” című román lap írja: Morizun román belügyminiszter a parlamentben törvényjavaslatot fog előterjeszteni, mely szerint az összes szerencsésjátékok tiltva lesznek az országban. Ezzel az intézkedéssel eltűnne tehát a színajai játékhangel is. A román lap megjegyzi, hogy a játékhangelok áldásával a franciák szerencsésítették Romániát.

— A Lyceum kórház vezetősége szívesen kéri a nemes szívű adakozó közönséget, hogy a kórház ágyak felszerelésére tollat (iba, ruha, csirke stb.) adományozni szíveskedjenek. A tollat a Lyceum kórházba kérem küldeni, mely adományokat előre is köszöni a kórház vezetősége.

— Újabb pénzadomány az aradi Vörös Kereszt választmányának. Az aradi Vörös Kereszt választmánya elnökségéhez újabban a következő pénzadományok érkeztek: Natland Bernát, az Aradi Polgári Tekerésközpontár vezérigazgatója 108 korona, ebből 8 korona az Aradi Tűkör egy évi előfizetésének megváltása. Bing Hugó az Aradon létesítendő Zander-intézet költségeire 70 korona. Seidner Bernátné özvegy Schörrwaldná ravatalára szánt közönségi megváltásért 10 korona. Szerényi Géza 70 korona. Strasser Károly és neje (Magyarpécska) Sonn Adolf ravatalára szánt közönségi megváltásaként 20 korona. Martini Gábor a tiroli fronton küzdő katonák részére küldendő szeretetszállományra 10 korona. A nemes szívű adományokért szívesen mond hála közönségnek Váscsárhelyi Janka elnök és Hász Erzsébet alelnök.

— Értesítjük szüleinket és a nagyérdemű közönséget, hogy iródnkat Boros Béni-tér 1. szám alá helyeztük át. *Mattheo patkányirtó vállalat.* Telefon 10-45. 381

— Gyermek-kocsik, gyermek-székek csakis Fischer nagyáruházában 10 koronától 150 koronáig.

— Alkalmi vétel a Fischer nagyáruházában a Szabadság-téren. Nyers selyem férfi- vagy női ernyők 7 korona darabja. Finom cérna harisnyák nagyon olcsó árban! A berlini kollektívából legfinomabb női ridikülők és pénzszénvek a míg e készlet tart. Még olcsó régi árak!!!

— Papierszalvéták olcsón Kerpelnél. 193

— Uzeti könyvek, u. m. strazzák, tétkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél. 193

A hadseregszállítók közgyűlése.

Jelen vannak: Az elnök, alelnök, vezérigazgató, aligazgató, főtitkár, titkár, főmegbízott, főügynök, ügynök, ügynökök mint részvényesek. Ügyész, pénztárnok, ellenőr, főkönyvelő részint felfüggesztve, részint „szabadságon”, részint üresedésben.

Elnök: Tisztelt Társaság!

Idegen hang. (Kivülről.)

— Szép kis „társaság”.

Elnök: Amidőn a közgyűlést ezennel megnyitom, —

Idegen hang. Inkább nyissa meg az ajtót azoknak, akik a maga bűniért a börtönbe ülnek.

Elnök: (Nem hagyja magát zavarni) — első sorban üdvözlöm az urakat. A jegyzőkönyv vezetésére felkérem Kágyrodweg Balázs, hitelesítésére pedig Panamandl Mór Belső Dániel urakat. Ezek után engedjék meg, hogy rövid visszapillantást vessék az igazgatóság múlt évi tevékeny munkájára. (A visszapillantás szó kiejtésékor olyan gyanus szemmel nézett a szembe ülő igazgatóra, hogy ez ingerülten szólt körbe):

— Célzás akar es lenni? Ha igen, ugy csak azt mondhatom, ha elnök ur célozni akar, menjen a harctérre! . . .

Főmegbízott. (Felugrik a helyéről): Ha így tetszik itt beszélni ugy nem is kell a frontra menni, hanem e helyet háborus területté avatunk és olyan offenzívát kezdünk, hogy a nehezen megusztuk Vasaság helyett imitált papír szegőszállítás ügyünk olyan porszem lesz hozzá, mint amilyen törött borsót helyébe szállítani szoktunk . . .

Főügynök: Nem hasonlat kell ide, hanem szállítási anyag. Halljuk az elnök urat, mit óhajt az elvállalt 100 waagon borony helyett szállítani?

Titkár: Az nem tartozik a közgyűlés elé!

Alelnök: Ez üzleti titok!

Ügynökök kara: (Felháborodva): Nekünk csak tudniuk kell, hogy mit csinálnak a borony dímen? Tilakozunk, hogy kipróbált szaktudásunkon orosba essék! Ha tudtunk kocsi kender helyett szurkott, hbeoll helyett hpolvhet, benzín helyett levegőt szállítani, hát borony helyett is fogunk valamit küldeni . . .

Egy ügynök: Talán lehetne nykaput beszerezni.

Igazgató (csodálkozva): Miért éppen nykaput?

Másik ügynök: Nem tetszik érteni? Hogy legyen mit hármutni . . .

Főtitkár: (Kedélyesen) De hisz ez a borony dolga.

(Kivülről zai hallatszik. A rendőrség közeledik, melyről egy titkos esegő ad a ben'evőknek értesítést.) Mire az elnök igazgatóra szólására emelkedik és őszinte hangon mondja:

— Mielőtt bennünket a rendőrség, én kötelesség szerűen az ajtót bezárom. A viszontlátásra arsim! Maradjon mindenki hü elveibez és igyekezzen magát — másait helyettesíteni . . .

(—gó.)

TARKASÁGOK.

(Mikor lesz vége a háborúnak?) Egy aradi ur nemrég üzleti ügyben Svájcba utazott Svajc a háboru alatt teljesen internacionális ország lett, még jobban mint valaha. Franciák, angolok, oroszok, olaszok ép ugy hazszegnek, mint németek, magyarok a svájci városokban. Az aradi ur egyebek között egy francia kereskedővel is megismerkedett, akivel mindenteléről elbeszélgettek a szálloda éttermében. A francia őntelten és dölyfösen az entente végső és biztos győzelméről beszélt.

— Mondja monsieur — szólt az aradi ur minden átmenet nélkül — mennyi most magunknál a burgonya ára?

— Husz frank egy métermássa — válaszolt csodálkozva a francia.

— És hogyan állnak az új „győzelmi papírok”?

— 98 frank egy hadikölcsön-kötvény.

— Ugy, ugy — szólt az aradi ur — és mondja monsieur mit következtet ebből: mikor lesz vége a háborúnak?

A francia kereskedő elképedve bámult a furcsa kérdésre.

— Nem tudja? Nos majd megmondom. Ha a hadikölcsön kötvény maunknál 20 „frank“-on áll, a burgonya ára pedig 98 frank lesz, akkor befejezik a háborút!

(Ami már törhető.) Egy nagy állami telepen az intézőkhöz beállt a telep asztalos műhelyének egyik segédje és mély elkeseredéssel, dalmososan, mintha Burián, vagy legfeljebb is Barics Gyula volna, sóhajt:

— Tekintetes intéző ur! Köszönöm a munkát, tovább nem dolgozom.

— Miért fiam?

— Hát kérem a mesterral nem lehet kijönni. Borzasztó ember. Nem maradhatok vele egy munkában.

— Ugyan, ugyan.

— Bzony kérem, ma is azt mondta nekem: „Maga marha!”

— És ez olyan rettentő dolog?

— Már hogyan kérem! Miért mondja ő nekem azt, hogy: „Maga marha!” — amikor mi per'uk vagyunk!

(Bók.) Zárt családi körben ünnepély volt, amelyen hangversenyt is rögtönöztek. A hangversenyen kedves ifju hölgy énekelt. Az énekezésem után a társaság egyik tagja gratulál a művésznőnek.

— Ah Idácska, a maga éneke olyan, mint a rózsaszál . . .

— Ugyan ne hiszelegjen! — kényeskedik Idácska.

— Igen, mint a rózsaszál: egy csepp belőle hosszú időre elég!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Fiatalférfi 23. Eddigélé nincs intézkedés és így a napot sem írhatjuk meg.

M. L. Máriaradna. Tessék egész bizalommal Aradvármegye árvaszékéhez fordulni, ahol bizalommal elintézik kívánságát és tudnak alkalmas hadiárvt ajánlani.

K. Heléna. Gorodok, ahol újabban létesült fogolytábor assiai Oroszországban az irkutski kormányzóóságban van Krasnojarsk és Irkutsk között a transzszibériai vasut mentén. A címzéséhez elég: Gorodok, Gubern. Irkutsk Russland vagy Ruszie.

L. H. Vultán. Ilyen ügyben magánlevelet nem írhatunk. Annak különben sincs semmi értelme, hogy kritikát mondjunk az illető cégről. Azaz, ha megrjúk, hogy ilyeneknek nem szabad előfordulnia, még nincs elégtétel szolgáltatva önnek. Tessék per utján vagy ügyvéddel viszakövetelni az önnek járó összeget.

Tábori előfizetőink és olvasóink b. figyelmébe.

Miután tábori postautalványon az írásbellel közlemény nincs megengedve, arra kérjük azokat, akik a háboruból pénz küldenek, hogy egyidejűleg külön levelezőlapon jelezzék, hogy az összeget: . . . milyen célból küldötték . . .

Előfizető. Minden hozzánk intézett kérdésnek, kell, hogy bizalom legyen a kiadóje név-aláírás alakjában kifejezve. Az ön kérdéseire azonban akkor se válaszolhatnánk, ha aláírta volna a nevét.

L. K. Lipps. Eddig nincs hivatalos híradás erről és csak akkor irhatunk, ha ez megjelenik.

A kotta nem tud a lapba jutni, mert hangjegyeket nem szednek ki. De talán enélkül is jönnek találják, akik olvassák. A háboruban semmi sem értékesebb, mint a jó kedv.

Az utolsó nap.

Délnyugati hadszíntér, január.

Ha a boldogságnak súlya lenne, de sok furcsaság lenne egyszerre ebben a földi életben. Hogy az egyik legérdekesebb furcsaságot mondjam, akkor például a kilenc óras triezsi esti gyorsvonat megse tudott volna moccanni a holyéből, sohase indulhatott volna el Bécs felé. Vagy pedig, hogy elindulhasson, le kellett volna szállítani azt a fiatal zászlóst, aki a harctérről jövet most indul haza szabadságra.

Tizenhét hosszú, kemény küzdelemmel, szenvedéssel telt hónap után végre felülbott arra a vonatra, amely a hazáiba, szülőhelyére vitte. Kell-e ennél nagyobb boldogság?

Kijutni a halál légköréből a jó tiszta, vesztélytelen világba, ahol vonatok járnak, világos világítás van, szép lányok mosolyognak, kényelmes, hófehér ágyban alhat az ember, barátságos szép szobában; és nem kell a férfiere vívózni, hogy neki ne menjen egy golyónak?

Kell-e nagyobb boldogság, mint visszatérni a pokol tűzéből a családi tűzhelyhez, a szülőkhöz, testvérekhez, kedveshez? Van-e nagyobb gyönyörűség, mint arra gondolni, hogy ismét mebeülünk színházba, hangversenyre, mindenhová? Részünk lehet abban, amit — valljuk be őszintén — legjobban nélkülözünk a női társaságban, a csókban. Az embernek valami jóleső borzongás fut végig a hátán, ha mindezt a sok lehetséges gyönyörűséget végig gondolja.

Ugy-e, hogy iszem van, amikor azt mondom, hogyha a boldogságnak súlya lenne, sok furcsaság lenne a világon.

De ugyalszik, hogy nincs súlya. — sőt — mintha könnyebb lenne tőle az ember. A zászlós Kiss is oly könnyedséggel uerott a gyorsvonat lépcsőjére, hogy a fejét beleütötte az üvegajtóba; de szerencsére nem tört be sem az ablakot, sem a fejét.

Balkezeben a hátizsákját tartva, kétszer is végig ment a tolyosón, hogy helyet keresen. Végre benyitott egy szakszoba, ahol még volt egy üres hely. Föltette a csomagját a hálóra, azután bemutatkozott a leendő szomszédjának, egy kapitánynak és leült.

Mélyen belesüppedt a párnás ülésbe. Ami annyira jól esett neki, hogy önkéntelenül is elmosolyodott. Erre a kapitány megezőlt:

— Szabadságra? — Igen! — mondta Kiss és még jobban mosolygott.

Tele volt a szíve csordultig boldogsággal, azt sugárzott az arca, meg a szeme is, amely úgy csillogott, mintha mámoros lett volna.

— Hová? — kérdezte a kapitány.

— Bécsbe, Pestre! — mosolyogta Kiss.

— Tizenégy napra?

— Húsz, utazással!

— Szép! — honnan jön?

— Doberdóról! — válaszolta Kiss és valami mintha kiduzzasztotta volna mellét, mikor ezt a szót kimondta.

A kapitány és a többi utas is mind a zászlósra néztek és szinte egyszerre kérdezték:

— A doberdói feneikről? — Igen! volt a válasz és Kiss még mélyebben beült a barsonyos párnák közé.

Mély hallgatás következett, azután a kapitány kérdésködni kezdett a doberdói életről.

A vonat! szán meg nult. Egy darabig beszélgettek, azután a kapitány odaát sz-

totta fejét a sarokba és elaludt. A többiek is megpróbálkoztak az alvással, csak Kissnek nem volt ehhez semmi kedve. Mereven bámult az éjszakai. A feje zuzogott az ezer és ezer gondolatától, a szeme pedig megfájult a sok színes képtől, amelyet a képzelete festett az éj fekete vásznára.

Elgondolta mily öröme lesz az anyjának, ha hazsér. Folyton maga előtt látta az örömkönnvektől csillogó szemet, a boldogságtól szűz arcot. Az apját is szerette, de az anyját a végletekig hálványozta.

Azután remegő szívvel gondolt még valakire.

Egy leányra, akit egyszer látott, kívül még keveset beszélt, de aki nagyon tetszett. A háború óta sűrűn levelezett vele és még a távolból is, mintha megsokszorozódott volna a vonzalma. Az arcát a leálynak már egészen elfelejtette; azt tudta, hogy gesztenyeszínű a haja, szürkészöld a szeme és azt is tudta, hogy akkor nagyon tetszett.

Ezt a leányt nagyon szerette volna látni, még jobban vele beszélni, megmondani neki azt, amit akkor szeretett volna és helyrehozni azt a csókot, amit az idő rövidsége miatt el kellett halasztani.

Ezer tarka álmot szőtt róla álmotlan éjszakákon a szűk fedezékben és a leány minden levele új boldogságot hozott neki.

A vonat egyhanguan zakatolt és Kiss, mintha bűvös rézi melodikát hallott volna ebből a zakatolásból. Alig vette észre, hogy már hajnalodik.

Egy darabig elnézegette a kőbeburkolt völgyeket, a meredek sziklafalakat, aztán egyszerre csak elaludt. Csak Bécsben ébredt fel. Hamar felkötötte a revolverét, vette a csomagját és kiszállt. Nemsokára a budapesti gyorsvonattal robogott tovább és délután valami kimondhatatlan jóleső érzéssel ült fel egy budapesti villamosra.

Szinte mámoros lett a sok szép látványtól. A paloták, a fényes kirakatok, csöngető villamosok, száguldó autók, a sok szép leány, asszony elkábitották. Végig sétált az Andrássy-úton. Természetesen feltűnt a kissé kopott harciéri ruhája és sokan megnézték; egypár szép leány, asszony rá is mosolygott.

Kissnek kedve kerakedett mint valamikor boldogult civil korában egy-egy bájos ismeretséget kötni, de hamar meggondolta magát. Nem akart a szavából, a bókjából, a csókokból egyet se elpazarolni. Mind öneki, — annak a leánynak szán a.

Nem is volt türelme Pesten maradni; másnap csomagolt, és hazautazott a fáiába a szüleihez. Azok már alig várták; és mikor megerkezett egy új gyönyörűségben volt része: gyönyörködni a szülei örökében, a leírhatatlan boldogságban. A következő nap a boldogság napja volt. Meglátogatta a régi ismerősöket, rokonokat.

De valami hiányzott. Az a leány; azt szerette volna látni. Ugy érezte, mintha a sok mondanivalója zét akarná repeszteni a fejét, mintha az ajkán összeváltak volna az eloszólatlan csókok és lehuznák a fejét.

Egy napon fogta magát, azt mondta az anyjának, hogy egy barátját akarja meglátogatni és elment egy közeli kisvárosba, ahol a leány lakott. Délután találkozott a leánnyal. Alig bírt örömeiben szóhoz jutni; mintha a torkát összeszorították volna. A szíve pedig úgy dobogott, mintha szívhasja lett volna.

Közömbös dolgokról beszélgettek. A levelekben nem irtak egy szót se szerelemről, csak homályos célzásokat tett a fiú, most pedig nem tudta, hogyan is kezdjen belé. A legjobban szerette volna átölelni, máshoz szorítani és egy örökké tartó csókot az ajkára csókolni — de itt az utóán? — ezt nem lehetett.

Az idő gyorsan eltelt és a leánynak haza kellett menni.

Kissnek megállott az érverése erre a szóra. Alig tudta kimondani:

— Maradjon még egy keveset Margit! Sétálunk még csak egyszer végig az utcán!

Olyan lágyan kérte ezt, hogy a leány szinte könnyezve mondta:

— Nem lehet Laci — anya vár — és nyujtotta is má... kezét.

Kiss a kezébe vette a kis kezét és könnyörgő szemmel mondta:

— Maradj! valami nagyon fontos mondanivalóm volna. Mondja, hol és mikor mondhatom meg, de mondjon olyan helyet, ahol nincs annyi ember.

A leány elpirult, aztán halkán csak annyit mondott.

— Mához egy hétre, ugyanebben az időben a parkban. Isten vele! — és már ment.

Kiss még nem is köszönhetett, csak úgy nézett utána.

Azután elindult az állomásra. Mintha ómlábi lettek volna.

Mikor hazasért, az anyja kitörő örömmel fogadta.

— Csak hogy itthon vagy — mondta — rossz fiú, egy egész napot elrontottál.

Megsimogatta, megcsókolta, úgy, hogy Kissnek szinte fájt, hogy elrabolt egy napot anyjától. Nagyon rosszkedvű volt. Az anyja észre sem vette. Becézte, a kedvesen ételeit főzte, maga vetette az ágyát.

— Örült a barátod? — kérdezte egyszer.

Kiss hirtelen azt felelte: Sajnos nem volt otthon, a jövő héten újra felkeresem.

Az anyja ijedten nézett rá; — még egy napra el akarsz menni? Ne menj el Laci! — aztán azt kérdezte:

— Hát mikor lesz otthon?

— Kedden —

— Kedden? — hiszen az szabadságod utolsó napja.

— Az utolsó —

— Akkor nem engedlek el, épen az utolsó napod úgy szeretném, ha velem töltened. Ugy-e megteszed?

Kissnek mintha a szívére ütötték volna. Egy szót sem válaszolt. Az anyja észre is vette, hogy lehagolt, de ezt annak tulajdonította, hogy nemsokára vége a szabadságának. A napok rohamosan multak.

Kissnek minden reménye az utolsó nap volt. Elhatározta, hogy erős lesz és valami kifogással majd csak elmegy hazulról.

Az utolsó előtti éjjelen alig bírt aludni. Ismét a tarka álmok országában építette a égvárait és alig várta a reggelt.

Mikor az anyját meglátta, annak vörösek voltak a szemei, az arca pedig sápadt. Észre vette, hogy miatta sirt egész éjszaka; mert ez volt az utolsó napja.

Már a reggelinél akart szólni, ismét a régi kifogással élve, hogy a barátját megakarja okvetlenül látogatni; de nem tudott olyan köszívü lenni, mikor látta, hogy az anyja minden pillanatban kész a sírásra.

Pedig majd megörült a vágytól, hogy a leányt láthassa.

Ugy járt-kelt, mintha örült lenne. Sokot se talála a helyét, egy szót sem szólt.

Az ebédnél megköszöntötte mégis a kért. És remegve várta a következményeket. Az anyja összeharapta az ajkát és kitört belőle a zokogás. Ugy sirt, mintha a fiát már temették volna. Kiss emlékezett rá, hogy így sirt akkor is, mikor a harctérrre ment.

Mikor a könnyei egy kissé elapadtak, odament a fiához, átölelte és úgy kérte, hogy ne menjen el.

— Előbbrevaló neked a barátod, mint az anyád. — mondta szemrehányóan.

És Kiss könnyes szemmel csókolta meg az anyját. Könyves szemmel és vérző szívvel.

— Ugy-e itthon maradsz az utolsó percig? — kérdezte az anyja.

— Itthon — mondta Kiss mosolygó arccal, de úgy érezte, hogy a szívének az egyik felét leszakította valaki — és az nagyon, de nagyon fájt.

Az anyja boldogan ölelte át és csókot nyomott a homlokára.

Aznap éjjel ismét nem aludt semmit sem Kiss. De most a boldogtalanságtól. És ami nagyon régen nem történt meg vele, — sirt. Síratna a ronggyá tépett álmokat, az elcsókolatlan csókokat, az utolsó napját.

Es ha a boldogtalanságnak súlya lett volna, a másnap reggel Triest felé induló gyorsvonat, soha meg se moccanhatott volna a helyéből.

Fischer István.

RUGGYANTABÉLYEGZŐ ES VESNOK MŰNTEZÉSE

SCHUBAUER J. ARAD, SALACZ UTCA 3

EGYESÜLETI ÉLET.

Az Aradi Turista Egyesület február hó 12-én, szombaton este 6 órakor saját helyiségében (Kulturpalota, földszint, észak-keleti sarok) évi rendes közgyűlést tart, melyre az egyesület tagjai ezúton tisztelettel meghívottak és fölkértek, hogy külön meghívás nélkül és minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Tárgy: Beszámoló a múlt egyesületi évről. Az egyesület elnöksége.

Steckenpferd- liliumtöjzsappan

915

Bergmann & Co. cégtől Tetschen a/Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvendő szepítő ellen való elismert hatásánál fogva a bőr- és szépség gondozásában való föllímulhatatlanságáért. Ezernyi elismerőlevél! Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál óvatosság! Ugyetlen nyomtatékosan a Steckenpferd védőjegyre és a cég helyes nevére! Darabja 1 kosonáért kapható gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerüzletekben stb. Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera liliumkrémje (80 fillér egy tubus) Kitűnő szernői kezek gondozására.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Vasárnap, 1916. évi február 6-án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárakkal.

Tiszavirág.

Operette.

Este 7/8 órakor rendes helyárakkal

C. Bérlet

C. Bérlet.

Ember tragédiája.

Dráma.

Kezdete este fél 8 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnánsszky Endre

NYILTTER.*

Hösi halált halt katonáink

holttestének exhumálását, hazaszállítását, a hatósági okmányok beszerzését vállalja

Halmos Gyula

Budapest, V., Szabadság-tér 5., 1/8.

Telefon: 82-00.

599

* Az ezen sorok alatt közzétettért nem vállalunk felelősséget.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, akik szeretett lippai nagybőnének.

özv. Fürbacher Ferencné

urnó életében, iránvában jóindulattal viseltettek, öneki valamiben segítségére voltak, a végfeszesség megadásában résztvettek, főleg pedig a nagyrabecsült Antonovics György urnak, az önzetlen tanácsadónak jóindulata szives fáradozásaiért a leghálásabb köszönetünket ezúton is nyilvánítjuk.

Lipps, 1916 február 5.

A gyászoló Czeller-család.

Igen jó eredménnyel alkalmazták

1938

A légszék megtelepedésénél, a garat és hörgők hereditárius, traumás és maláriatya-gyulladásánál.

Következő

ujdonságok érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Szomorj D.: A pékné. Bozsing T.: Romaring hercegnő. Drégely: Kisasszony férje. Kurt: A przemysl repülő. Szemere: Apró regények. Pásztor Árpád: Vongerkák, Molnár: Egy haditudósító emlékei, Gabor: Ciklámén. Magpassant: A porosz tiszt kíváncsága, Ewers: Borzalmak könyve. Kálnoki: Ujságíró iskola. Herczeg Ferenc: Új idők 1915. Krudy: Pest 1915-ben, Lázár: A kéthaju Fantom, Csikszentmihályi: Minden csak álom,

Krudy: Szinbád, A feltámadás, Bréte: A papbácsi és a nagybácsi, Rod E.: Balsors, Dessewffy: Elbeszélések, Tábori: Pest specialitások, Somlay: Falu csöndje, Erdős R.: Az új sarj Herczeg: Mikszáth almanachja 1916., Knoblauch: Onagysága ruhája, Guncser: Apuka levelei a harctérről, Lengyel M.: A táncosnő, Queux W.: A pecsét, Herczeg: Magdolna két élete,

Németben Balner: Feine Fäden, Garstmann: Die Spionin, Brie A.: Lady Hamilton, Bailestrem: Die Dame im Mond, Wotho: Aus tiefer Not, Stern Detler: Konstantinopel, Detler: Bulgaria, Braher, L.: Lebenssucher, Strindberg: Neue Waffen, Strobl K.: Der brennende Berg, Seeliger: Der gelbe Saedle, Bartch: Der Flieger, Ettlinger: Mister Galgenstrick, Raff H.: Das junge Geschlecht, Brachvogel: Die Königen und die Kärner, Hansen E.: Das verborgene Land, Holländer F.: Der Eid des Stephan Buller, Madeleine M.: Pantherkatchen, Wasser, mann: Das Gänsemännchen, Hoffenthal-Moj, Höcker: Kleine Mama, May: Am Jenseit, Und friede auf Erden.

**Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.**

Vidéki bértek is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba

is meglepő szép

ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,
vagy füzetenként 20 fillér.

Legújabbak: Lehár: Der Sterngucker, Eysler: Feidpos-briefe. (Walzer aus der Operette „Die oder Keine“) Charley: Hollandi dal... (Onagysága ruhájából) Caryl: Mohnetz már babám... (Onagysága ruhájából) Jogee: Szibériai altató dal... (Onagysága ruhájából) Barna: Eji látogatás, Zerkovits: Darumadár ha elszállsz dél felé, Granichstaedten: A császárné, Dostal: Harcra fell Heidelberg: Lachtaube, Lamping dove (Intermezso) Heidelberg: Fata Morgana (Niederungarisches Intermezso) Murphy: Nézzék, meggyűtt a Róth-Heidelberg: Pénz, pénz, pénz a szerelem, Heidelberg: Volt egy szoba szobalányom, Finck: Vasárnap várom a bakamat

Egyes könyvek és egész könyvtárak vétele; könyvtárak kiegészítése és berendezése

KERPEL IZSÓ,

2821

könyv-, zenemű- és papírkereskedése Aradon.

Csak azoknak a cigarettázóknak,

akik egészségükre való tekintetből szívesen költenek naponta 2-3 fillérral többet:

MODIANO-clubspecialité szívarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyeken nincsen sem bronz, sem szinnyomás, de minden hüvelyben benne van víznyomás a gyáros aláírása:

J. S. Modiano

Halász Ferenc, a Modiano-gyár vezérképviselője, Budapest.

Ziffer és Hollós
Weitzer János-u. 11.
 (főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írású amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép és

Edison-féle

diktáló gép

kizárólagos lerakata.

Üzemkellék

az összeg rendszerű író-számoló- és sokszorosító-géphez, oszakis elsőrendű minőségben.

COPYING OFFICE

írású és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legjutányosabb árban jótállás mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönözése.

Amerikai irodabutor.

Gyors- és gépiró szaktanfolyam.

0 osasz. és Apost. kir. Felségének legfelső felhatalmazása folytán.

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok polgári jótékonycéljaira szánt **43. csász. kir. államsorsjáték.**
 Ezen sorsjáték 21.146 készpénz nyereményt tartalmaz, 625.000 kor. összértékben.
A főnyeremény 200.000 kor. A húzás nyilvánosan Wienben, 1916. február 10-én fog megtartatni. Egy sorsjegy ára 4 kor.
 Sorsjegyek Wienben a cs. kir. államsorsjátékok osztályánál, III. ker., Vordere Zollamstrasse 5. sz. n., a m. kir. lottó- és jótékonycélú igazgatóságánál Budapest, IX. ker., Fővármház, továbbá a lottógyűjtődékekben, dohánytörzsdékekben, a vasutaknál, adó-, posta- és távíráskiváltókban, váltóüzletekben stb. kaphatók. Játéktervek sorsjegyvétel részére ingyen adóznak ki. A sorsjegyek portómentesen küldetnek szét.
A csász. kir. államsorsjátékok vezérigazgatóságától.
 5781 (Jótékonycélú sorsjátékok osztálya)

Nemzetközi Halottszállítási iroda

Temetkezési Intézetek Egyesülése
 Budapesti iroda VIII, Ullői-ut 14., I. em., a. 1
 Telefon: József 32—12.

Elhunyt hőseinknek exhumálását, hazaszállítását és az ezekkel kapcsolatos összes teendőket végzését, kegyeletesen, szakszerűen, gyorsan és a legmegtányosabb feltételek mellett intézi. Az ország minden részében és a külföldön mindenütt működő tagjai a megbízásoknak akadálytalan és gyors teljesítését teszik lehetővé. 6891

Vöröshagyma, fokhagyma, dughagyma, hagymamag, zöldségáru

kiseb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :- Arak kérdezősködésre. :- Jókarban levő használt jute-zsákok eladóak.

MANDL ZSIGMOND
 MAKÓ. 238

A szájüreg deszinficiálásánál, valamint a torokbetegséget előidéző

bacillusok előlészénél, amely különösen gyermekeknel rendkívül fontossággal bír, mint feltűnően hatásos szer, sehohsem nélkülözhető a **Formodor tablettá.**
 Egy üveg 50 tablettával, 2 korona 50 fillér.

Gyöngyfehér fogak
 nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A szájüreg deszinficiálja, utóíze igen kellemes. Ara egy porcellán-szelencének 60 fillér.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti az eddig egyedüli ily szer, a világhírű „Krovil“ korpákenőcs.
 Ara egy tégelynek 2 korona.

Fenti szerek kizárólagos készítője és egyedüli nagy raktára:

HAJÓS ÁRPÁD
 gyógyszerháza Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházával szemben.)

Legjobb fogviz

több nemzetközi kiállításon legmagasabb kitüntetésben részesült.

500 koronát Bartilla-

fogvizének használata mellett, üvege 92 mm. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája hüzik. Ed. Bartilla-Winkler utóda L. Fian Wien, X., Goethe-gasse 7. Kapható minden gyógyszerárban és drogueriarban. Aradon: G. Földes Kelemen, Deák Ferenc-u. 11. sz., Heha Vilmos, Batthyány-u. gyógyszerárban és Vojtek és Weisz drogueriarában. Vidékre — ahol nem kapható — küldő 7 üveget kor. 6.50 bérmeutve. Kérjük mindenütt határozottan Bartilla-féle fogvizet. Hamisítványok feljelentői jól díjazatnak. 701

Rum és likőr

essentiák és compositiókban valamint édes nemes paprikákban állandó raktár.

Saját védjegyzett „Rumarom“ 50 filléres üvegekben, mely 2 liter finom tearum készítéséhez elegendő, mindenütt kapható. 502 Nagyban kapható:

Szemző Armin
 áruügynökségénél, Arad. Telefon 592.

Költözködők
 figyelmébe!

villany bevezetéseket csillár átszereléseket jutányosan végez 451

Kalmár József
 villanyszerelési vállalata
 Arad, Salac-utca 2. sz.
 242. Telefonszám 242.

Legfinomabb
TEA-VAJ

Aradi Tejesarnok

Karolina- és Forray-utcai üzletében 667

kapható.

1 adag 1 korona.

FOG- tömések, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hídak, egész fogcsorok szájpaddás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogcsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZAS. Tizenhét éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipcse, Brüsszel és Londonban, nemkülönbön Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műszereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkényesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.

Telefon 10-11. szám.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Aradi Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Arad.

MEGHIVÓ

az Aradi Termény- és Áruraktár Részvénytársaság **hatodik évi rendes közgyűlésére,**

mely f. évi február hó 13 án délelőtt 11 órakor fog az Aradi Ipar- és Népbank közgyűlési termében megtartatni.

A közgyűlés napirendje:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
  2. Az 1915. évi zárszámadás megállapítása, a nyereség felosztása, valamint a felmentés megadása iránti határozathozatal.
  3. Hét igazgató választása 3 évre.
  4. Az alapszabályok 28. §-a értelmében esetleg benyújtandó indítványok.
- Kelt Aradon, 1916. január hó 28-án.

Az Aradi Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága.

Jegyzet: Hivatkozással az alapszabályok 18-ik §-ára, felhivatnak azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni kívánnak, hogy részvényeiket, azoknak le nem járt szétvényeivel együtt, vagy az azokról szóló letétjegyeiket, a vállalat vagy az Aradi Ipar- és Népbank pénztáránál, a közgyűlés napját legalább egy nappal megelőzőleg, letéteményezni sziveskedjenek.

Vagyon.	Mérleg-számla.	Teher.	
Telek	26198 41	Részvénytőke	500000
Kurtiosi uti ingatlan... ..	63068 52	Tartalékalap	4295 54
Épület	345924 61	Nyugdíjalap	426 95
Gépberendezés	159784 68	Épület értékesökk. alap ...	11268 10
Iparvágány	28185 88	hozza K. 345924 61 után 2%	6918 49
Felszerelés	9206 38	Gépberend. értékesökk. alap	10869 10
le 5%	460 31	hozza K. 159784 68 után 5%	7989 23
Értékpapír	55300	Iparvágányértékesökk. alap	1847 45
Előleg	150545 71	hozza K. 28185 88 után 5%	1409 29
Adósok	27358 95	Biztosítéki letét	17500
Biztosíték	17500	Óvadék letét	700
Óvadék	700	Elfogadvány	210000
Atmeneti tételek	13390 60	Aradi Ipar- és Népbank ...	37220
Pénztár	5290 05	Letétek	63502 75
		Fel nem vett osztalék ...	290
		Nyereség	
		át hozat az 1914 évtől ...	1915 54
		folyó évi tisztá nyereség ...	25840 38
	901988 88		27756 42
			901988 38

Arad, 1915. december hó 31-én.

Grosz Miklós, s. k. titkár.

Az Aradi Termény- és Áruraktár Részvénytársaság Igazgatósága:

Szalay Károly, s. k. elnök-igazgató.	báró Bohus Lajos, s. k. igazgató.	Walder Gyula, s. k. igazgató.
Dr. Tagányi Sándor, s. k. igazgató.	Hehs Vilmos, s. k. igazgató.	Hehs Béla, s. k. igazgató.

Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelő-bizottság:

Dr. Priegl István, s. k. felügy. biz. elnök.	Tagányi Gusztáv, s. k. felügy. biz. tag.	Lámzer János, s. k. felügy. biz. tag.

Zongora javítások

és hangolások
ugy helyben, mint
vidéken pontosan
eszközöltetnek.

Ehrbar Henrik
zongorahangoló
Arad, Batthyányi-u. 26.
Városi zeneiskola.

Saját termésű, kitűnő, tisztán
kezelt magyarádi 6- és pecsenye

borok

ugy nagyobb mennyiségben,
valamint palackokban kaphatók

Winter Adolf

ügyvédnél Aradon,
Deák Ferenc-utca 40. szám.

Gyorsmelegítő

takaréktűzhely és cserépkályhákat
felelő és javít a legutányosabb
áron

Szücs András
kályhákészítő Hasszinger-u. 4.

Levélbeli meghívásra vidékre is
megyek. 888

Használt ólom megvételre kerestetik.

Gróf Károlyi-utca 7. sz. háiban
egy I. emeleti parkettirozott,
minden komforttal berende-
zett utcai 4 szobás lakás

mely áll fürdőszoba, előszoba, csu-
kott folyosó, cselédszoba, konyha
éléskamra, pince és padlásból (gáz-
és villany bevezetve) f. évi má-
jus hó 1-re kiadó. Bővebbet a ház-
mesternél, vagy a tulajdonosnál. 750

Oravetz Miklós fakereskedőnél,
Alsó-Marospart 24., 25., 26. sz.

Oroszországba

a Mária Feodorowna orosz főher-
cegnő védnöksége alatt álló orosz-
országi Központi Hadifogoly Tudó-
sító Hivatalhoz

eltűnt katonáink és hadi-
foglyaink sorsa iránt, kik ma-
gukról életjelt nem adnak,

levelet ír a Nagy Lajos hatóság-
ilag engedélyezett gépiró iro-
dája Debrecenben, Csapó-utca
19. sz. Fennáll 16 év óta. Minden
levélre válaszol. Válaszbélyeg kül-
dendő. 808

Leányinternátus

József főherceg-ut 19. sz.
I. emelet.

Elsőrangú okleveles tan-
erők, gondos nevelés, mo-
dern berendezés. Elemi és
középiskolai előkészítés és
továbbképző tantolyam. Kül-
lön tárgyak: Idegen nyelv-
vek, festés, zongora és mü-
vészi kézimunkák.

Kiváncra prospektus díjtalan.

Igazgató tulajdonos:

Stern Ilonka,
okl. tanítónő. 2027

Házi-

szappant

veszek

bármily mennyiség-
ben

Kalmár Endre
Arad, Arpád-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

Az igen tisztelt **Hölgyközönség** szives tudomására juttatom, hogy **Weitzer János-u. 11. sz. alatt** (főpostával szemben)

női kalap üzletet nyitottam,

hol állandóan a legújabb berlini és bécsi modelleket, valamint gyászkalapokat tartok raktáron. Alakítások gyorsan, izlésesen és olcsón eszközöltetnek. Ugyanott tanuló leányok fizetéssel felvétetnek.

Szives pártfogást kér

K. DEUTSCH JOSEFIN.

674

Apró hirdetések.

ÜZLETEK.

Azonnalra kiadó

sarok üzlethelyiség, fűszerkereskedésnek, Deák Ferenc-utca legforgalmasabb helyén. Biztos vagyonszerzés! Deák Ferenc-utca 80. szám. 828

Jóforgalmu szatócsüzlet

engedélyekkel, szép lakással, melyet nő is vezethet és biztos megélhetést nyújt, bevonulás miatt eladó. Cím a kiadóhivatalban. 806

Thököly-tér 3. szám alatt

együzlethelyiség, hozzávaló 2 szobás lakással, kiadó. 794

Kereskedőnek

vagy cipésznek közeli nagy városban, a piactéren, üzleti berendezés, gépekkel, szerszámmal és 300 pár különféle kész cipővel együtt, 8000 koronáért eladó. Balkaros Singer külön is kapható. Levélbeli megkeresést „Nagyforgalmu” jellegre a kiadóhivatalba kér. 741

Egy sarok üzlet,

berendezéssel és hozzátartozó teljes felszereléssel, hozzá egy két szobás lakás minden mellékkeliségekkel, május 1-re, esetleg még előbb kiadó. Bővebbet a tulajdonosnál Mikos Kelemen utca 9. 758

Andrássy-tér 8.

számu házban egy kisebb üzlethelyiség — különösen dohánytösdének alkalmas — azonnalra kiadó. Bővebbet az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalában, József főherceg-ut 22. szám.

INGATLAN.

Eladó bérház.

Aradnak legjobb helyén épült egy 6 lakosztályból álló utcai, 2 három és 4 négy szobás 2 balkonnal, fürdő-, cseléd-, előszobákkal, éléskamrákkal, házmesteri lakással, mosókonyhával, ellátott tőgyeparkettel burkolt modern, szolidan épült, teljesen alapincézett, 6000 kor. bért jövedelmező, átvehető törlesztéses bankkölcsönnel terhelt, a Kulturpalota melletti parkban levő emeletes sarokház eladó. Bővebbet Török Ignác-u. 1. sz., vagy esanádi vasút igazgatóságánál, Bogsán Károly urnál. 840

Eladó

egy minden komforttal ellátott, 4 szobás, teljesen új ház, 14 évig adómentes, továbbá egy 85 méter hosszú, 10 méter széles földszint és emeletes, teljesen új, gyári helyiségnek, műhelynek, malomnak vagy raktárnak alkalmas új ház, 15 évig adómentes, a Fő-tértől 4 percnyi járásra, tehermentes. Értekezhetni a tulajdonosnál, Bercsényi Miklós-utca 21. szám. 676

Dometer-utca 7. szám a
alatti ház előnyös feltételek mellett eladó. 842

Keresek

kertés magánházat bérbe májusra. Ajánlat „Tisztviselőnek” a kiadóhivatalba kéretik. 828

Desső-utcában

egy adómentes ház, szép szőlős kerttel és nemes gyümölcsökkel eladó. Bővebbet a kiadóban. 826

Szentleányi-uton

2 magyar hold, 2 éves herés kert eladó. Bővebbet Mossóty István Arad. 824

6 szobás modern,

kényelmes magánház és egy üres telek eladó. Cím a kiadóhivatalban. 569

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Eladó olcsón

egy kukoricacsűr, vasfurógép, mosógép, több használt ajtó, ablak, egy szép faragású lugas, egy elefántcsont ébenfa ezüst billentyűzetű fuvola. Kápolna-utca 28. szám alatt. 836

Új vagy használt

jókarban levő 100 literől 320 literig boroshordókat keres megvételre Gürtlich Ágoston, Pankota. 841

Gyümölcslekvár

jutányosan kapható Pollák József fűszerkereskedésében. 814

Főssij,

használt, 19 ctm. széles, jó állapotban, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 797

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

Veszek

a legmagasabb árban uraktól levett férfi ruhát, mindenféle egyenruhát, valamint használt butort. Vidékre is megyek. Bleier Ignác, ruhakereskedő Arad, Szentpál-u. 12. szám. 229

KÜLÖNFÉLE.

Keresetek

jobb családból való kis leány játszótársnak uri családhoz kis gyermek mellé. Cím a kiadóhivatalban. 880

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” részére felvétetnek a Messenger-boy irodában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

Menthol sóborszesz.

Tiszta, egészséges, zamatos, erősítő, edző, hűsítő, frissítő, fertőtlenítő és fájdalomnyhító háziszor. Ára 50 fillér és 1 korona. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Hatóságilag engedélyezett

patkány- és egérintés

új eljárás szerint.

Patkány- és egérintéshez ajánlok patkány- és egérintőbacilust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérintőszere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérintőbacilus árai:

1 kis adag 2—300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3—600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyszeti labororium

Arad, Boros Beni-tér 1. szám

Telefon 10—45. 211

Helacit.

A legártalmatlanabb arcszépítő és finomító. Iszadó, fényes, zsíros, atkás (mitesseres) arcot naponta ahányszor szükséges, gyaputra öntött folyadékkal megtöröljük. Az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehelet finomságu harmattal volna bevonva. Az atkák pár nap alatt elmúlnak. Ára 1 korona. Dr. Földes és Hehs pipereszappan és vegyszeti gyára Aradon. Tűz mellett ne használjuk. 12

Aranyat Ezüstöt

legmagasabb áron vesz. vagy becsereél; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete

ARAD, Szabadság-tér.

Telefon 964.

Az idei színházi évad legnagyobb sikere

Az Akadémia Vojnich díjával koszorúzott nagyszerű szindarab!

A kisasszony férje.

Drégely Gábor viglátéka...

A Budapesti Magyar Színház, a bécsi Deutsches Volkstheater, a berlini Lustspielhaus és a hamburgi városi színház szenzációs műsordarabja. :-

Megjelent csinos könyvalakban és kapható a SZERZŐI JOG ÉRTÉKESÍTŐ KÖZPONT irodájában Budapest, IV., Bécsi-utca 1. szám alatt. Megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett. 781

Ára 2 kor. 50 fillér.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítódik. Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak alábuzással jelzendeők. A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/2 óráig vétetnek fel.

LEVELEZÉS.

"Bizalomra érdemes"-nek levele van. 889

Vigkedélyű barna fiú r. t. hiv. levele van a kiadóhivatalban „Szócske 63.”-től. 815

Fiatal

urianszony megismerkedne tisztességes szándékból diskrét, feltétlenül komoly úri emberrel. Leveleket a kiadóba „Temparamentumot menyecske” jellegére lapban jelezve kér. 881

ALKALMAZÁST KERES.

Gyakorlott

elárultató keres nagyobb fűszer- vagy csemege-üzletben alkalmazást. Cim a kiadóban. 196

Nyugdíjas

máv. főkezes pénztárnoki állást keres. Övadékkal rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban. 816

Perfekt gépirő leány

helyben hivatalba vagy nagyobb üzletbe ajánlkozna reggel 8 órától délután 2 óráig. Cim a kiadóhivatalban. 812

Gazdaszornak

vagy főzőnőnek ajánlkozna egy özevgy asszony. Cim: özv. Ötvös Györgyné, Ferdinánd-utca 9. sz., földszint, ajtó 12. 809

Intelligens

elárultató leány, több évi gyakorlattal, cipészakmában jártas, alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 810

Üzletbe

kiszolgálónőnek ajánlkozna fiatal özevgy nő. Cim a kiadóhivatalban. 194

Több évi gyakorlattal

birő nő könyvelő, pénztárnoki, raktárnoki vagy expeditori állást keres. Nagytőzsdét önállóan vezet. Vidékre is elmegy. Cim Weiss Jenő, Andrásy-tér 9. 825

Özevgy nő

39 éves, ajánlkozna magános ur vagy urnő gondozására. Cim a kiadóhivatalban. 820

Hasszironő

uri házaknak ajánlkozna, esetleg ápolónőnek is elmegy. Cim Thökoly-tér 6/a., házmester 818

Házi kisasszornak

vagy gyermekek mellé ajánlkozna jó megjelenésű leány. Cim a kiadóhivatalban. 819

Nyugdíjas vasutas

irodai munkát vállal. Cim a kiadóhivatalban. 697

Fiatal fűszerkereskedő segéd

havi 80 korona és teljes elítással, alkalmazást keres. Vajna József, Szászváros. 769

Magyar, német és román

nyelvet birő fiatal, hadmentes nő ember irnoki vagy egyéb hivatali, esetleg magánvállalatnál állást keres. Jó bizonyítványokkal rendelkezik. Bővebb felvilágosítás illés-utca 89., Nadabán. 755

10 évi gyakorlattal

birő raktárnok, gabonaüzletben alkalmazást keres. Cim a kiadóhivatalban. 770

Kereskedelmi végzetű

uri leány megfelelő állást keres. Megkereséseket „Kerdő” jellegére a kiadóhivatalba kér. 796

ALKALMAZÁST NYER.

Irodista

vagy irodista, perfekt, gépirő, könyvelésben jártas, azonnali alkalmazást nyer list- és terményüzletben. Szakmabeliek előnyben. Személyes jelentkezések déli 12—1 óra között kéretnek. Cim a kiadóban. 827

Gyakorlott

gyors- és gépirő helybeli nagyobb vállalatnál alkalmazást nyer. Ajánlatok „Gyors” jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Ügyes varróleány,

ki önállóan dolgozik. elsőrendű munkához felvétetik Benjamin Juliska női divattermésben, Batthyány-utca 82/a. 818

Hengerkezeléshez

értő molnár keresek azonnali belépésre. Cim: Samu, Simonvi-utca 7. sz. 700

Gépirő,

ki német-magyar levelezést, valamint gyorsírást érti, felvétetik. Cim a kiadóhivatalban. 776

Mozdonyvezető

azonnali belépésre keresünk. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével Díósi cég üzemvezetőségéhez Botfej telep, utolsó posta Bő! intézendő. 787

Mérlegképes

könyvelő, levelező, helybeli vállalatnál azonnal alkalmazást nyer. Ajánlatok „Szorgalom” jellegére a kiadóhivatalba kéretnek. 804

Könyvelő

esetleg könyvelőnél gyakorlattal birő keresek. Ajánlatok „Gyakorlott” jellegére a kiadóba küldendők. 799

Egy

jobb házból való 14—16 éves fiú utasoknak azonnalra felvétetik Hungária-kávéházban. Jelentkezések délelőtt 10—12 ig. 800

Hadmentes botos ispán

kerestetik. Levélbeli ajánlatok, családi állapot és fizetési igények megjelölésével, Ladánkav bérgazdaság Borosjenő, küldendők. 789

Külső hivatalnok,

ki a könyvelésben is jártas, felvétetik. Ajánlatokat „Könyvelő” jellegére a kiadóhivatalba kér. 798

Keresek

egy ügyes diszitőnt, elárultatónt, két leányokat, egy varróleányt, ki gépeit tud, egy 4 polgárit végzett leányt felírónőnek, esetleg kevesebb iskolával, ki a magyar és a német nyelvet bírja és tanuló leányokat fizetéssel. Dein Paula, Weitzer János-utca 9. sz. 792

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

2—3 szobás modern lakást májusra. Ajánlat levelezőlapon „Tanárnak” a kiadóhivatalba kéretik. 829

Május 1-re

a város központjában keresek háromszobás modern lakást. Ajánlatokat a kiadóhivatalba kérek. 877

Keresek

egy modern 3 szobás tiszta utcai lakást előszobával vagy csukott folyósóval. Cim a kiadóban. 822

5 vagy 6 szobás

modern lakás a Fő-tér közelében kerestetik május 1-re. Cim a kiadóban. 728

Május 1-re

3 szobás, földszintes lakást keresek. Magánház előnyben. Ajánlatokat a kiadóhivatalba „Jó lakás” címre kérek. 698

KIADÓ LAKÁS.

Háztuladonosok b. figyelmébe

Lakások bejelentését csakély díj-szabás mellett elfogad a Lakásnyilvántartási Iroda Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816. 191

Demeter-utca 86. alatt

háromszobás lakás, üvegezett folyósóval, kerttel, albérletbe május 1-re kiadó. Bővebbet: Borona-utca 4., saroküzet. 807

3 szobás

utcai lakás fűdőszobával, villanyvilágítással május 1-re kiadó Urbán Iván-utca 11. 821

Nagyobb lakás

modern felszerelés és mellék-helyiségekkel, május 1-re kiadó Dobó-utca 8. sz. 828

Luther-utca 2. sz. alatt

a földszinten, két utcai szoba, továbbá ugyanott a II. emeleten egy butorozott utcai szoba azonnal kiadó. Bővebbet ugyanazon házban II emelet, 12. ajtó. 827

2 szobás

butorozott lakás, fűdőszobával és konyhával, azonnal kiadó. Bővebbet: Lakásnyilvántartási iroda, Deák Ferenc-u. 8. Telefon 2—16. 191

Modern

udvari lakás, két szoba, előszoba, fűdőszoba, mellék-helyiségek, május 1-től kiadó Rákóczy-u. 11. 884

3 szobás

lakás, fűdőszobával, május 1-ére, egy szoba konyhával és műhelynek vagy raktárnak alkalmas helyiség azonnaira kiadó. Lovard-utca 1., Attila-tér sarok. 885

Ferenc-tér 2. sz. alatt

egy 4 szobás és egy 2 szobás utcai lakás mellék-helyiségekkel, május hó elsejére kiadó. Bővebbet ugyanott. 888

Egy 5 szobás

II. em. modern lakás, minden mellék-helyiségekkel, Petőfi-utca 10. szám alatt kiadó. Bővebbet a házmesternél.

Elegánsan butorozott

utcai szoba, központi fűtéssel, villanyvilágítással, fűdőszoba használat, kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 887

A központhoz közel

hátszobás utcai lakás mellék-helyiségekkel együtt, május hó elsejére kiadó Szent Péter-tér 9. 710

4 szobás lakás

fűdőszobával, mellék-helyiségekkel május 1-től kiadó Ferenc-tér 8. sz. Felvilágosítást a tulajdonosnőnél: özv. Brunhuber Káimán-nál, Ménesen. 788

Kiadó lakás.

Hasszinger-utca 4. szám alatt, I. emeleten 6 parkettázott szoba, fűdőszobával minden szükséges mellék-helyiséggel, parkirozott udvarral május 1-től, esetleg két részben is kiadó. Bővebbet ugyanott, földszint balra. 759

2 nagy udvari szoba,

fűdőszoba és hozzátartozó mellék-helyiségekkel együtt, május hó 1-re kiadó Deák Ferenc-utca 22. szám alatt. 764

Két szoba,

előszoba, fűdőszoba és hozzátartozó mellék-helyiségekből álló modern lakás május hó 1-re kiadó Deák Ferenc-utca 4. szám alatt. Bővebbet a házfelügyelőnél. 768

Egy modern

háromszobás és egy 2 szobás utcai lakás, fűdőszobával és mellék-helyiségekkel, kiadó Eötvös-utca 14. szám. 772

Különbejárattal,

elegánsan butorozott első emeleti szoba, az Erzsébet királyné-körút 18. sz. a., azonnal kiadó. Bővebbet Krausz Paulin könyvkereskedésében. 778

Modern 3 szoba,

2 előszoba, fűdőszoba, mellék-helyiségekből álló másodemeleti lakás Szent László-utca 7. szám u házban május 1-re kiadó. 788

3 szobás

utcai lakás május 1-re kiadó Kasza-utca 1/a alatt. 786

2 utcai

elegánsan butorozott szoba diskrét bejárattal, fűdőszoba használat, azonnalra kiadó. Ugyanott több pincehelyiség raktárnak vagy műhelynek alkalmas, azonnaira kiadó. Hasszinger-utca 5. 5050